

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/4

Külföldi hírek

budapest, 1981. február 03.

kül.

k e d d

sk0001 4 230 mtik1001

várható

1981. február 3. kedd.

taskent: megkezdődik az üzbég kommunista párt xx. kongresszusa

genf: a leszerelési bizottság ülészsaka

az ensz emberi jogok bizottságának ülészsaka

lima/quito: perui-ecuadari határviszály

washington: aasz - külügyminiszteri értekezlet

san salvador: belpolitikai helyzetkép

madrid: európai biztonsági értekezlet

kormányválság

teherán/bagdad : harctéri jelentések, diplomácia

km pi

07.18

030281 0485

K.

Q.

✱

--

sk0002 4 230 mtik1002

iráni - irak

beirut, 1981. február 3. /upi/ - bagdad ,, a kurdokban reménykedik,, , miközben teherán ,, irak-barát kurd ellenforradalmárokról,, beszél. ez tűnik ki iraki lapjelentésekből, amelyek szerint az iraki csapatok a kurdok lakta iráni területeken fokozták hadműveleteiket.

az al dzsumhurija című iraki kormánylap katonai forrásokat idézve beszámolt arról, hogy az iraki erők - harckocsizó-, tüzérségi-, valamint gyalogos egységek - összehangolt támadást indítottak mintegy 16 kilométerre a határtól, kurdisztáni területen.

a bagdadi bejelentés kapcsán megfigyelők felhívták a figyelmet arra, hogy a vasárnap kezdődött iraki offenzíva egybeesett az iránban élő kurdok ,, autonómia-harcának,, kiújulásával. az ország északi részén fekvő kurdisztán tartományból ugyanis arról érkeztek hírek, hogy az elmúlt napokban ismét fegyveres összecsapások voltak az autonómiát követelő kurdok, valamint a központi kormány erői - a hadsereg és a forradalmi gárdisták- között.

a kurdok nagytekintélyű vallási vezetőjének, ezzedin husszeininek a szóvivője azt állította, hogy a felkelők ellenőrzésük alá vonták a stratégiailag fontosnak számító mahabad tartományi székhelyet, amit az iráni légierő egységei rendszeresen bombáznak.

iráni katonai források ugyancsak beszámoltak a tartományi harcok kiújulásáról, hangoztatva, hogy irak-barát lázadókról van szó. jelentések szerint a kormányerők több kurd ,,ellenforradalmárral,, végeztek, többszázan pedig megadták magukat. a teheráni rádió közölte: az iráni hadsereg főparancsnoksága felszólította a kurdokat, hogy legkésőbb február 11-ig tegyék le a fegyvert.

a kurdok lakta területeken indított offenzívával kapcsolatosan megfigyelők bagdad szándékaira vonatkozóan feltételezik: rövid távon segíteni kívánja a kurdok autonómia-harcát, hosszú távon pedig abban reménykedik , hogy irán területi integritását fenyegetve, esetleg tárgyalóasztal mellé kényszerítheti teheránt az öt hónapja tartó háború beszüntetése érdekében.

pl ha

08.12 030281 2018

Fi a. a

--

sk0003 4 230 mtik1003

szegényházi ebéd az iskolákban

London, 1981. február 3. /ap/ - ,, az angliai iskolákban a gyerekek ma rosszabb ebédet kapnak, mint amelyet ötven évvel ezelőtt a szegényházakban osztogattak ,, - jelentette ki hétfőn Jack Straw munkáspárti képviselő az iskolai étkeztetés megdöbbentően alacsony színvonalát ostromozva.

a súlyos helyzet annak következménye, hogy Margaret Thatcher konzervatív kormánya megnyirbálta a közkiadásokat - hangsúlyozta az északnyugat-angliai Blackburn iparváros képviselője, aki közölte, hogy az ügyben a lehető legerélyesebben fog tiltakozni Mark Carlisle-nél, a közoktatási és tudományos ügyek miniszterénél.

az ellenzéki politikus elmondotta: körzetében aggasztja a tanítókat, hogy a ,,nyomorúságos étkezéseknek,, káros következményük lesz a tanulók egészségére. az éhes gyerekeket nem lehet tanítani, az ebédtétéssel foglalkozó alkalmazottak pedig szégyellik felszolgálni az ilyen ételeket.

a blackburni elemi iskolák tanulói - mutatott rá Straw - a múlt csütörtökön például egy darab virslit kaptak ebédre két szelet kenyérral, utána kukoricapehely-lepényt és egy pohár vizet. ez még annál is silányabb étel, mint amit ötven évvel ezelőtt osztottak a blackburni szegényházakban a csavargóknak. akkor még 25 dekagramm kenyérből, 6 dkg főtt- vagy konzervhúsból, 6 dkg sajtból, 12 dkg főttkrumpliból és elegendő gyümölcsből állt egy ebéd.

a hagyományos főtt ételekből - húsból, főzelékekből és puddingból-álló iskolai ebédet a múlt év áprilisában váltotta fel az uzsonnaszerű délebéd, amikor a Thatcher-kormány elrendelte az iskolai étkezések állami támogatásának csökkentését.

to fm ha

08.14 030281 1672

Fi a. a

--

sk0004 4 300 mtik1004

rövid hírek

nato-hadgyakorlat

ankara, 1981. február 3. /dpa/ - az észak-atlanti szerződés /nato/ február 9-13. között nagyszabású téli hadgyakorlatot rendez törökországban. az ország keleti részén fekvő erzurum város körzetében tartandó gyakorlatokon amerikai, belga, brit, nyugatnémet, olasz és török csapatok vesznek részt.

husák - chissano

prága, 1981. február 3. /adn/ - gustáv husák, a cskp kb főtitkára, csehszlovák államelnök hétfőn fogadta joaquim alberto chissanót, a frelimo-párt állandó politikai bizottságának tagját, a kb titkárát, mozambiki külügyminisztert. a találkozón elsősorban a két ország kapcsolatainak helyzetét vitatták meg, de szó esett a nemzetközi élet időszerű kérdéseiről is. a mozambiki külügyminiszter előzőleg rudolf rohlicek miniszterelnökkel helyettesel tárgyalta.

rekord totónyeremény

rio de janeiro, 1981. február 3. /upi/ - világrekord nagyságú összeget nyert a totón a brazil tadeu resende cementgyári munkás. a 23 éves szerencsés fiatalember 13 mérkőzés pontos tippeléséért kapott nyereménye több mint 200 millió cruzeiro - mintegy 3 millió dollár -, míg a rekordokat számon tartó guinness book szerint a világon az eddigi legnagyobb toto-lottó nyeremény 2,45 millió dollár volt. ezt szintén a brazil totón nyerték 1975-ben.

jános károly

madrid, 1981. február 3. /ap/dpa/ - 1. jános károly spanyol király bizonytalan időre elhalasztotta a február 9-17. közötti időre tervezett amerikai látogatását. az uralkodó azzal indokolta döntését, hogy az új kormány megalakítása idejéig otthon akar tartózkodni.

pc mp pi

07.46 030281 1607

Fi

9.

--

sk0005 4 230 mtik1005

vorosilov-muzeum moszkvában

moszkva, 1981. február 3. /mti/ - muzeumot létesítettek moszkvában, ahol kliment jefremovics vorosilov, a kiváló szovjet hadvezér és államférfi életét és munkásságát mutatják be. a vorosilov nevet viselő kerületben megnyitott emlékmuzeumban, amelyet születése 100. évfordulójának előestéjén avattak fel, összegyűjtötték gazdag és példás életének számos emlékét: személyes használati tárgyait, feljegyzéseit, az általa kiadott parancsokat, a róla készült képeket, fényképeket.

az emlékek felelevenítik caricin legendás védelmét, a polgárháború híres első lovashadseregének harcait, a szovjet hadsereg létrejöttének és a honvédő háború csatáinak emlékeit. vorosilov marsall, aki a háború után magyarországon a szövetséges ellenőrző bizottság elnöke volt, számos magas szovjet és külföldi kitüntetésben részesült, ezek egy része is látható a muzeumban, amelyet a szakértők mellett sok társadalmi munkás segítségével, saját gyűjtésével rendeztek be.

vorosilov születésének 100. évfordulójára moszkvában könyv is megjelent életéről, a szovjet hadseregben végzett munkájáról.

ki/ve mj pi

08.46 030281 1141

--

sk0006 4 300 mtik1006

amerikai külügy /1.rész/

washington, 1981. február 3. /mti/ - william p. clark, az egyesült államok rangidős külügyminiszter-helyettese hétfőn állt először a szenátus külügyi bizottsága elé meghallgatásra. a külpolitikáról alkotott nézeteit kétperces szovjetellenes tirádában foglalta össze. clark, aki képzettségét tekintve jogász, s reagan személyzeti főnöke volt az elnök kaliforniai kormányzósága idején, elismerte, hogy nincsenek külpolitikai tapasztalatai, s közölte, hogy „megkezdte a szakterület beható tanulmányozását,,.

a szenátusi meghallgatás azt igazolta, hogy a külügyminisztérium második embere - az abc televízió kifejezése szerint - „eddig nem jutott messzire tanulmányaiban,,. clark nem tudott válaszolni a hűledező szenátorok olyan „vizsgakérdéseire,, mint például, hogy

Fi

9.45

ki a dél-afrikai köztársaság vagy zimbabwe kormányfője, vagy milyen fontos esemény történt az utóbbi időben a brit munkáspártban.

haig külügyminiszter a fehér ház jelöltjeként érkezett clarkot ennek ellenére teljes támogatásáról biztosította. a többi miniszterhelyettes, államtitkár és főigazgató kinevezésében azért már érezhetően a külügyi gépezet szakmai hitelének megőrzésére törekedett. a hétfőn bejelentett államtitkári kinevezések zömmel hivatásos diplomatákat állítottak a területi és a szakosított osztályok élére. a christian science monitor értesülése szerint ezzel ki is váltotta „néhány vezető konzervatív rosszallását„.

politikai ügyekkel foglalkozó külügyminiszter-helyettesé nevezte ki haig walter j. stoesselt, az egyesült államok volt moszkvai, majd legutóbb bonni nagykövétét. a gazdasági kérdésekkel megbízott külügyminiszter-helyettes myer rashish, aki kennedy idején a fehér ház gárdájában, carter alatt pedig a kereskedelmi tanácsadó bizottságban teljesített szolgálatot. a biztonsági, tudományos és technikai kérdésekkel foglalkozó miniszterhelyettes james buckley volt republikánus szenátor. /folyt/

✓ külügy

br/mh mp pi

08.50 030281 1970

--

sk0007 4 300 mtik1007

amerikai külügy /2.rész/

az államtitkári beosztásnak megfelelő politikatervezési főigazgató posztjára paul wolfowitz került, aki carter idején a hadügyminisztérium egyik államtitkár-helyettese volt. a katonapolitikai ügyek főigazgatója richard burt, a the new york times ismert szakírója lett, aki még korábban a londoni hadászati tanulmányok nemzetközi intézetének igazgatóhelyetteseként szerepelt tapasztalatait.

az új amerikai külügyi államtitkárok:

afrikai ügyek - chester crocker, a georgetown egyetem volt tanára, a nixon-kormányzatban a nemzetbiztonsági tanács tagja;

európai ügyek - lawrence eagleburger, kissinger volt közeli tanácsadója, jelenleg az egyesült államok belgrádi nagykövete;

Fi 9. 45
E

közel-kelet és dél-ázsia - nicholas veliotes, a carter-kormány jordániai nagykövete;

kelet-ázsia - john holdridge, az egyesült államok volt pekingi képviselője és szingapuri nagykövete, később a cia számára írt tanulmányokat;

gazdasági és üzleti ügyek - robert hormats, az amerikai kereskedelmi főképviseelő helyettese volt carter alatt;

nemzetközi szervezetek - elliot abrams washingtoni ügyvéd, patrick moynihan demokrata szenátor volt tanácsadója.

jesse helms republikánus szenátor, a szenátus ujabban leghangosabb superhéja határozott nemtetszését fejezte ki haig kinevezései láttán. szerinte a külügyminisztérium kulcsállásaiba „tul sok carternek elkötelezett ember, tul sok demokrata került„.

washingtoni megfigyelők úgy vélik, hogy a kinevezéseknek csak hosszabb távon lehet majd némi szerepük a kormányzat által meghirdetett „kemény vonal„ enyhítésében, vagy legalábbis ésszerű, árnyalt végrehajtásában. a kezdeti időszakban mindenképpen reagan, illetve haig szemlélete érvényesül majd az egyesült államok politikájában.

br/mh mp pi

08.54 030281 1824

--

sk0008 4 230 mtik1008

szovjet úrkutatás

moszkva, 1981. február 3. /mti/ - az úrkutatás legkülönbözőbb területeinek gazdasági hasznáról, hatékonyságáról, s a közeljövő terveiről közöl összeállítást az economicsezka gazeta.

a szovjet úrkutatási eszközök legnépesebb „családja„ a már több, mint 1200 tagot számláló kozmosz-sorozat az űrbiológiától kezdve az ásványkincsek kutatásáig számos tudományos és népgazdasági területen nyújt felbecsülhetetlen hasznot. a távközlési mesterséges holdak segítségével vált lehetségessé, hogy a szovjet központi televízió és a rádió műsorai ma már csaknem az ország egész területén vehetők, s az interszputnyik-rendszer keretében a szocialista országok között is állandó információs kapcsolat jött létre. ezt földi eszközökkel nem lehetett volna megvalósítani. a

Fi 9. 50
E

meteorológiai mesterséges holdak rendszere az operatív meteorológiai információk továbbításával, a várható áradások, ciklonok, viharok előrejelzésével évente csaknem egymilliárd rubel hasznot hajt.

a szaljut-űrállomások űrhajósai számos kőolaj-, földgáz- és egyéb ásványkincs-lelőhelyet fedeztek fel, s mind kézzelfoghatóbb gyakorlati hasznot hajtának a mező- és erdőgazdaság, a halászat érdekében végzett megfigyeléseik. immár külön „iparágak”, nevezhetők a világűrben végrehajtott technológiai kísérletek, amelyeknek eredményeit, a különleges kristályokat és ötvözeteket különböző iparágak használják fel.

a szakemberek értékelése szerint az elkövetkező évtizedben az űrkutatás biztosítani fogja az egész földet átfogó rádiós- és televíziós kapcsolatot, a repülőgépek és tengerjáró hajók közlekedésének biztonságát, a meteorológiai és környezetvédelmi világhálózat sikeres működését, a természet és a földi erőforrások széleskörű kutatását. e távlatokkal összefüggésben a szovjet tudósok és konstruktorok a jelenlegieknél tökéletesebb, megbízhatóbb, hosszabb távon hasznosítható, specializált űrállomások és technológiai rendszerek létrehozásán dolgoznak. a szovjet űrállomások következő nemzedékének prototípusai a szaljut-sorozat tagjai. ezek az ugynevezett modul rendszerrel, azaz négy-hat csatlakozóberendezéssel lesznek ellátva, összeszerelésük a föld körüli pályán történik majd.

ily módon sokszorosára, akár évtizedekre növelhető a kozmikus eszközök élettartama, s ennek kikísérletezéséhez nagy segítséget nyújt a több mint negyven hónapja orbitális pályán keringő szaljut-6 űrállomás.

it/jp mj pi

09.04 030281 2439

.-.

sk0009 4 230 mtik1009

rövid hírek

szennyezett levegő

cambridge /massachusetts/, 1981. február 3./afp/ - a légszennyeződés évente 53 ezer ember halálát követeli az egyesült államokban - állapította meg a harvard egyetem egyik kutatócsoportja a massachusetts állambeli cambridgeben hétfőn nyilvánosságra hozott tanulmányában. a csoport azt javasolja, hogy a légszennyező

Fi 10.15

iparágakat fokozottan adóztassák meg, összesen mintegy 53 milliárd dollár értékben. az összeg jelképes: áldozatonként és évente 1 milliárd dollár, melyet a legszennyezettebb levegőjű ipari körzetek levegőjének tisztítására fordítanak. a tanulmány egyúttal védelmébe vette az 1970-es légtisztaságvédelmi törvényt, amelyet most, amikor az egyesült államokban napirendre került az ipar egy részének olajbázisról szénbázisra történő áthelyezése - el akarnak törölni.

mustárgáz

anniston /alabama/, 1981. február 3./afp/ - a második világháborúból megmaradt mustárgáz szivárgott az amerikai hadsereg annistoni /alabama állam/ vegyifegyver-raktáraiból - közölte hétfőn a raktártelep szóvivője, hozzátéve, hogy az idegbénító gáz szökése nem veszélyeztette a lakosságot. a második világháborúból megmaradt ezernyi vegyi lövedéket és más fegyvert 30 centiméter falvastagságú betonbunkerekben tárolják. a bunkereket egy méter vastag földréteg fedi. az egész telepet a hadsereg őrzi. a telepen tárolt anyagokat állítólag jövőre megsemmisítik.

oscar-díj

hollywood, 1981. február 3./ap/ - hollywoodban hétfőn megtörténtek a jelölések az 1980-as év oscar-díjaira. ezúttal összesen 189 angol nyelvű filmet találtak jelölésre alkalmasnak a 17 fő díjkategóriában. négy további kategóriában: a nem angol nyelvű film, a rövid dokumentumfilm, a játékfilm hosszúságú dokumentumfilm és a képhatások kategóriájában a jelölteket a hollywoodi filmművészeti és filmtudományi akadémia bizottságai választják ki. a nem angol nyelvű filmek kategóriájában - ahol országoként csak egy alkotás indulhat - az idén rekordot döntöttek: összesen 26 film került a jelölő bizottság elé. nem angol nyelvű alkotások minden kategóriában indulhatnak, kivéve a legjobb film és a legjobb játékfilm-hosszúságú dokumentumfilm kategóriáját. az oscar-díjakra jelölt filmek listáját február 17-én hozzák nyilvánosságra, a sorrendben 53-ik díjkiosztásra március 30-án kerül sor.

vi mj pi

09.19 030281 2335

Fi 10.15

.-.

1981.02.03.

sk0010 4 300 mtik1010

bolgár-lengyel párttalálkozó

szófia, 1981. február 3. /mti/ - a bolgár nép szilárdan és meggingathatatlanul támogatja azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a testvéri lengyel nép tesz a lemp irányításával azért, hogy újabb sikereket érjenek el a szocializmus építésében lengyelországban. ezt tartalmazza egyebek között az a keddi bolgár lapokban megjelent közlemény, amelyet a bolgár népi földműves szövetség küldöttségének lengyelországi látogatásáról tettek közzé. a bolgár küldöttség stanislaw gucwának, a lengyel egyesült parasztpárt elnökének meghívására január 28-29-án tartózkodott lengyelországban petr tancsevnek, a bnfisz titkárnak vezetésével.

stanislaw kania, a lemp kb első titkára fogadta petr tancsevot, aki átadta todor zsvkovnak a lengyel vezetőhöz intézett üdvözlését és jókívánásait.

stanislaw gucwa és petr tancsev megbeszélésein európa két legrégebbi parasztpártja további együttműködésének kérdéseiről volt szó. a tárgyalásokon rámutattak, hogy lengyelország a testvéri szocialista országok egységes családjának tagja, és az is marad, hogy a lengyel kommunisták, a munkásosztály, a parasztpárt tagjai, a lengyel dolgozók meg tudnak birkózni a jelenlegi bonyolult helyzet nehézségeivel. hangsúlyozták, hogy határozottan véget kell vetni a szocialistaellenes és ellenforradalmi elemek veszélyes akcióinak és biztosítani kell, hogy az ország a szocialista úton haladjon tovább.

nemzetközi kérdésekről szólva mindkét részről rendkívül fontosnak mondták az európai katonai enyhülési és leszerelési konferencia összehívására tett lengyel javaslatot.

ék/mh mj pi

09.21 030281 1615

--

sk0011 4 300 mtik1011

kina - akahata

tokió, 1981. február 3. /mti/ - kina ujabban a kambodzsai belügyekbe való beavatkozásnak és vietnam-ellenes politikájának körmonfontabb változataival kísérletezik - állapítja meg az akahata csao ce-jang pekingi kormányfő thaiföldi látogatásának háttérét megvilágító hirmagyarázatában.

F 10. 10

1981.02.03.

- kina, amely eddig is általános támogatásban részesítette a népi pol pot-rendszer bujkáló fegyveres maradványait, most a thaiföldi határon befészkelődött egyéb reakciós csoportosulások és pol pot-ék „egységfrontjának”, összekovácsolásán fáradozik. mint csao ce-jang nyilatkozataiból kitűnt, kormánya szívesen venné, ha az „egységfront”, élére son samnt, az ugynevezett „szabad khmerek”, vezérét állítanák. kina természetesen továbbra is segítené és védené pol pot-ot is, ez a manőver azonban nyílt beismerése a véres klkk „egymagában való törvényesítéséhez”, fűzött remények szertefoszlásának. kina szépségtapasszal próbálja ellátni védenceit, egy huron pendül az egyesült államokkal és japánnal, s a beavatkozási politika asean-beli híveivel együtt támogatja az indokinaai országok külügyminiszteri értekezletének a délkelet-ázsiai béke és együttműködés megteremtéséről előterjesztett javaslatát. intervenciós szándékai semmit nem változtak - írja az akahata.

fn/ve mp pi

09.28 030281 1305

--

sk0012 4 300 mtik1012

kinai diákok /1.rész/

peking, 1981. február 3. /mti/ - a pekingi csinghua egyetemen a múlt év végén képviselőket választottak a kerületi népi gyűlésbe és megújították az egyetemi diákszövetség vezetőségét. a választási kampány során meglehetősen éles nézeteltérésekre került sor a fiatal választók, valamint az egyetemi pártvezetés és az azt hivatalból támogató tantestület között. a választói gyűléseken elhangzott beszédekből ugyanis az egyetemi pártvezetés azt a következtetést vonta le, hogy a fiatalokat megfertőzték bizonyos káros társadalmi hatások és ennek következtében nem tudnak különbséget tenni a „helyes és a helytelen”, között. növelte a feszültséget, hogy az egyetemisták egyrésze olyan jelölteket támogatott, akik nyíltan bírálták a kínai kommunista párt vezető szerepét és kétségbe vonták a párt vezérő ideológiájának helyességét. ugyancsak bíráló vélemények hangzottak el a pártvezetés által megfogalmazott négy kritérium - vagyis a szocialista út, a proletárdiktatura, a párt vezető szerepe és a marxizmus-leninizmus és mao ce-tung eszméi - mellett való kitartás ellen.

a zsenmin zsipao, a kkp központi lapja visszatér a csinghua egyetemen lezajlott eseményekre és megállapítja, hogy az egyetemi pártvezetés és a tanári kar részéről nem kis erőfeszítésbe került, s csupán részleges eredménnyel járt az az ellenkampány, amely azt

F 10. 10

célozta, hogy véleményük megváltoztatására készítse a megtévedt fiatalokat. a pártlap értékeléséből kiderül, hogy az egyetemista fiatalok többek között a demokrácia ellenpólusának tekintik a kínai kommunista pártot, nem ismerik el a párt vezető szerepét a diákszövetség felett, támogatják azokat a liberális nézeteket, amelyek szerint bárki bármit tehet és mondhat, s állást foglalnak az ugynevezett korlátlan demokrácia mellett. ez utóbbi abban is megnyilvánult, hogy a pártvezetés által javasolt jelöltek helyett a fiatalok egyrésze olyan jelölteket támogatott, akik a pártlap megfogalmazása szerint „a demokratikus mozgalom élharcosainak adták ki magukat,,.

/folyt/

éb/ve mj pi

09.34 030281 2064

-.-

sk0013 4 230 mtik1013

kínai diákok /2.rész/

végül is a pártvezetés és a tantestület „hatalmas méretű ideológiai és politikai,, erőfeszítéseinek eredményeként sikerült a kívánt vágányra terelni az egyetemi választásokat és elérni, hogy a zavaros nézeteket képviselő fiatalok bizonyos hányada változtasson álláspontján, - írja a zsenmin zsipao.

éb/ve mj pi

09.36 030281 0354

-.-

sk0014 4 230 mtik1014

lemp kongresszusi előkészítő bizottság /1.rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1981. február 3. /mti/ - a lengyel egyesült munkáspárt kilencedik, rendkívüli kongresszusának tézisvezetéről tanácskozott hétfőn varsóban a lemp ix. rendkívüli kongresszusát

Fi 10. ¹⁵

előkészítő bizottság. az ülésen, amelyen stanislaw kania, a lemp központi bizottságának első titkára elnökölt, stefan olszowski, a politikai bizottság tagja, a kb titkára, a kongresszusi bizottság titkárságának vezetője mondott bevezetőt.

emlékeztetett arra, hogy a kongresszusra való felkészülés továbbra is nehéz, bonyolult politikai, társadalmi és gazdasági körülmények között folyik. a pártélet megújítását, a szocialista megújulást szorgalmazó erőkkel szemben ott vannak azok az erők is, amelyek „eszközökben nem válogatva igyekeznek káoszt, anarchiát kelteni, szembeszegülni a párttal és a szocialista renddel,,. miközben a párt az ország konstruktív erőivel közösen az élet stabilizálására törekszik, mások „a bomlasztás szószólóinak sugalmazására különféle ürügyekkel és elnevezésekkel politikai és presztizsjellegű sztrájkokat szerveznek, amelyek egyaránt rontják a társadalmi légkört és a gazdasági helyzetet,,. a lemp azonban - a zavarkeltő, bomlasztó erők számításának ellenére - továbbra is azt a következetes irányvonalat képviseli, hogy a vitás kérdéseket megegyezések és tárgyalások útján kell rendezni. ennek az irányvonalnak megfelelően a párt egyidejűleg „állhatatosan védelmezi a szocialista állam egységét, a szocialista állam intézményeit,,. olszowski rámutatott: a feszültségek és a sztrájkok legutóbbi hulláma olyan tevékenységre utal, amely ellentétes a „szolidaritás,, szakszervezet alapszabályaival, az ország néhány körzetében pedig olyan akciókról van szó, amelyeknek semmi közük a szakszervezeti munkához. mindezt a társadalom egyre szélesebb körei ismerik fel, s a párt hozzájuk fordul azzal a felhívással, hogy együttesen lépjenek fel a zavarkeltők ellen. ez a harc a párttól is fokozott aktivitást követel.

a kongresszusi előkészítő bizottságnak - mondotta olszowski - munkája során egyrészt állandóan figyelemmel kell kísérnie az országban zajló eseményeket, másrészt pedig arra kell törekednie, hogy kidolgozza a párt tevékenységének programját a következő évekre, az elkövetkező időszakokra. /folyt./

kn/jp mj pi

09.40 030281 2360

Fi 10. ⁴⁰

-.-

sk0015 4 230 mtik1015

Lemp kongresszusi előkészítő bizottsága /2.rész/

olszowski beszámolt arról, hogy az előkészítő bizottság kilenc munkacsoportja már eddig is több ülést tartott, a vajdaságokban pedig szintén létrehozták a helyi kongresszusi előkészítő bizottságokat, munkacsoportokat. Halad a munka a párt szervezeti szabályzatának módosításával kapcsolatban, januárban vitára bocsátották a gazdasági reform tervezetét, a kongresszusi előkészítő bizottsághoz különféle szintekről számos határozat, javaslat fut be.

a pártvezetés nagy gondot fordít arra, hogy helyreálljon a kapcsolat az alapszervezetekkel, a párttagsággal, hogy ne menjen veszendőbe egyetlen hasznos kezdeményezés, javaslat sem.

olszowski ezután vázolta a tézisek tervezetét, amely jelentégi formájában hét fejezetből áll. az első a válság jellegével és okaival foglalkozik, megindokolja, miért vált szükségessé, hogy összehívják a lemp történetének első rendkívüli kongresszusát. a második fejezetben a párt vezető szerepét kívánják meghatározni, utalva arra, hogy „a válság okainak jelentős része a párt ideológiai meggyengülésében keresendő,„. külön fejezet foglalkozik a szocialista demokrácia fejlesztésével, egy másik pedig azokat a feladatokat foglalja majd össze, amelyek a „szocialista lengyelország ifjú nemzedékével,„ kapcsolatban várnak a pártra. az ötödik fejezet témája a gazdasági reform, a társadalmi-gazdasági politika alakítása, a hatodik fejezet a mezőgazdasággal és az élelmiszergazdasággal, mint kiemelt fontosságú feladattal foglalkozik. a kongresszusi tézis-tervezet hetedik fejezete az értelmiségről, az ország szellemi életéről, kulturájáról szól. /folyt./

kn/ve mj pi

09.45 030281 1674

--

sk0016 4 230 mtik1016

Lemp kongresszusi előkészítő bizottság /3.rész/

olszowski ezután arról szólt, hogy milyen javaslatoknak nincs és nem lesz helyük az előkészítő munkálatok során. néhány példát kiemelve rámutatott, hogy a lengyel egyesült munkáspárt nem fogja módosítani eszmei arculatát, nem fog változtatni történelmi szerepének értékelésén. továbbá: miközben a lemp helyesli a párt- és

Fi 10. 40
98

állami funkciók szétválasztására irányuló jogos kívánalmakat, a jövőben sem fog lemondani arról, hogy közvetlenül foglalkozzék a termelés és a gazdálkodás feladataival, mert ez azt jelentené, hogy kivonul a mostani válság-jelenségekkel vívott harc legjelentősebb frontjáról. a lemp ugyancsak elveti az olyan indítványokat, amelyek a párt egységét és fegyelmét gyengítenék. a cél az, hogy úgy fejlesszék a demokráciát, hogy a központi határozatok az elfogadás után közös erővel végrehajthatók legyenek. nem szabad ugyanakkor elfelejteni, hogy „a centralizmus nélküli demokrácia semmivel sem érne többet, mint a demokrácia nélküli centralizmus,„.

olszowski végezetül hangsúlyozta: elmélyülten kell értékelni a jelenlegi válságot, meg kell különböztetni a múlt év nyarán megnyilvánult munkás-tiltakozás lényegét a mostanában mutatkozó anarchisztikus, destruktív jelenségektől. ezt az elemzést - mondotta - nyilván elvégzi majd a párt központi bizottságának legközelebbi, nyolcadik plénuma.

a kongresszusi előkészítő bizottság elnöksége a párt „marxista ideológiájának és lenini jellegének megfelelően,„ azokra a kérdésekre fordítja fő figyelmét, amelyek küldetésével, a szocializmus lengyelországi építésével kapcsolatosak.

kn/ve mj pi

09.53 030281 1644

--

sk0017 4 230 mtik1017

peru - ecuador

Lima, quito, washington, 1981. február 3. /reuter/afp/efe-mti/ - kedden négy ország képviselőiből álló megfigyelő bizottság utazik limából a perui-ecuadori határvidékre a tüzszünet ellenőrzésére.

a bizottságban az egyesült államok, brazilia, argentina és chile katonai attaséi kaptak helyet. hasonló összetételű csoport indul el a határvidékre a tervek szerint a másik oldalról, quitából is. a megfigyelők kiküldése a brazil fővárosban hétfőn megkötött tüzszüneti egyezmény eredménye.

washingtonban hétfőn három órás vita után felfüggesztette a tanácskozást az amerikai államok szervezetének külügyminiszteri értekezlete. az ecuador kérésére összehívott ülés a két ország

Fi 10. 40
98

külgyminisztereinek időnként személyeskedésbe is átcsapó kölcsönös vádaskodásával telt el.

a tüzszünet megkötése ellenére sem hihető, hogy a viszály véget ért - jelentette ki quitóban roldos elnök egy nagygyűlésen. ecuador nem mond le a vitatott térségre vonatkozó követeléseiről, és továbbra sem ismeri el a rio de janeirói egyezményt, amely 1942-ben az ecuadori érdekekkel ellentétesen zárta le az akkori határháborút a két ország között - hangoztatta az elnök.

peru a maga részéről befejezettnek nyilvánította a háborút, amely szerinte a „betolakodó ecuadori erők kiverésével végződött,,

ta ml pi

09.59 030281 1335

..-

sk0018 4 300 mtik1018

awacs

brüsszel, 1981. február 3. /mti-reuter/ - az egyesült államok visszavont két awacs típusú /felderítő radarrendszerrel felszerelt/ repülőgépet az nszk-ból, ahová két másik géppel együtt a lengyelországi helyzet megfigyelésére vezényelték őket még decemberben - közölték kedden brüsszeli nato-források.

a döntést azzal indokolták, hogy „már nincs szükség megfigyelő tevékenységekre,, a ramsteini légitámaszponton állomásozó másik két gép azonban folytatja megfigyelő célokat szolgáló bevetéseit.

az awacs-repülőgépek átalakított boeing 707-es gépek, amelyeket nagyteljesítményű radarokkal, számítógépekkel és távközlési rendszerekkel szereltek fel. a nyugat-német terület felett köröző gépek műszereikkel többszáz kilométeres mélységben „látnak be,, a szocialista országok területére.

sas mp pi

10.04 030281 0835

F 10. *ke*
Q

..-

sk0019 4 300 mtik1019

japán tábornok

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1981. február 3. /mti/ - egy tábornok kardcsörtető nyilatkozata heves vihart kavart a japán parlamentben, s az ellenzéki képviselők felháborodott interpellációi nyomán botrányba fulladt az alsóház költségvetési bizottságának ülése. a botrányhős takeda goro, a vezérkari főnökök egyesített bizottságának elnöke volt, aki néhány héttel nyugdíjba vonulása előtt, de hadügyminisztériumi feletteseinek áldásával egy folyóiratban lándzsát tört a japánban érvényes katonapolitikai alapelvek felülvizsgálata mellett.

olvasóit váratlan külső támadásnak és országrészek ellenséges megszállásának rémével ijesztgette, s ilyen példákra hivatkozva sürgette a háború után megszüntetett kötelező katonai sorozás bevezetését, a hivatalosan önvédelemre berendezkedett szigetországi hadsereg támadó képességének növelését. ajánlatosnak vélte „az első csapás képességének,, megszerzését is, és előadta azt a javaslatát, hogy a katonai kiadások nemzeti jövedelemhez viszonyított jelenlegi, körülbelül 1 százalékos arányát emeljék három százalékra. ez a mostani 11,5 milliárd dolláros fegyverkezési megajánlás hatalmas bővítését jelentené.

a szocialisták, a kommunisták és a buddhisták törvényhozói erélyesen követelték takeda fegyelmi uton történő leváltását, még mielőtt „tisztességben,, nyugállományba vonulhatna február 17-én. a baloldal szónokai a „militarizmus szálláscsinálójának,, bélyegezték takedát, és szenvedélyesen visszautasították a pánikkeltést célzó egész okfejtést, amely a közvélemény megtévesztésére irányul.

a japán kommunista párt külön állásfoglalásban tiltakozott, muto szandzsi szocialista képviselő pedig a viharos ülésen odakiáltotta a kormány vezetőinek: meghamisítják a szovjetunió szándékait, hogy növelhessék a hadikiadásokat.

szuzuki minisztere elnök zavartan védekezett, azt bizonygatva, hogy kormányától távol áll japán militarizálásának és a sorozás bevezetésének gondolata. az ldp vezérkara mindazonáltal úgy határozott, hogy nem mozdítja el takedát. véleménye szerint „a katonáknak is joguk van a hivatalostól eltérő nézetek kifejtésére,, a szuzuki-kabinet ezzel ismét súlyos engedményt tett a szélsőjobbnak, miután a kormányon belül előzőleg már szabad utat adott a japán alkotmány háborúellenes cikkelye bírálatának, és

F 11. *or*
Q

megtorlatlanul hagyta az alaptörvény ellen intézett sorozatos támadásokat. három évvel ezelőtt még hasonló megnyilatkozások miatt azonnali hatállyal felfüggesztették kuriszu hiroomi tábornokot, a vezérkari főnökök egyesített bizottságának akkori elnökét.

fn/jp mp pi

10.11 030281 2623

-.-

sk0020 4 230 mtik1020

izraeli támadás

tel-aviv, 1981. február 3. /ap/reuter/upi/afp/ - a libanoni szidon térségében, az izraeli határtól 70 kilométerrel északra kedden hajnalban izraeli támadás ért egy „palesztin állást”, az éjszaka leple alatt partraszállt izraeli különítmény „palesztin gépjárművekre nyitott tüzet, megölve utasaikat”, izraeli szárazföldi egységek utoljára december elején merészkedtek be ilyen mélységben libanon területére.

a keddi támadásról eddig csak izraeli katonai közlemény számolt be. eszerint az akció végrehajtói „hiánytalanul tértek vissza támaszpontjukra”,

ág ml pi

10.12 030281 0609

-.-

sk0021 4 300 mtik1021

usa - dél-korea

washington, 1981. február 3. /mti/ - reagan elnök mellett alexander haig, caspar weinberger és richard allen vett részt a hivatalos amerikai-dél-koreai tárgyalásokon.

a hétfőn kiadott közös közleményből kitűnik: az amerikai és a dél-koreai elnök ígéretet tett az 1954-es „kölcsönös védelmi szerződésből”, fakadó kötelezettségek betartására, megvizsgálta a koreai félsziget helyzetét és a „fenyegető veszélyeket”, a

Fi

11.07
P

dél-koreai elnök, akit posztján heteken belül „választásokon”, erősítenek meg, kifejezte azt a véleményét, hogy az egyesült államoknak „továbbra is szilárd vezető szerepet kell betöltenie a világ ügyeinek intézésében”,

a közlemény megerősíti, hogy az egyesült államok nem tervezi csapatai kivonását dél-koreából, ugyanakkor lehetővé teszi „megfelelő védelmi rendszerek és fegyverek vásárlását”, dél-korea számára.

a tárgyalások egyetlen pozitív eleme: az amerikai kormányzat támogatásáról biztosította azokat az erőfeszítéseket, amelyek arra irányulnak dél-koreai részről, hogy „felujtsák az észak-koreával folytatott építő párbeszédet”, washington természetesen ennek kapcsán is a dél-koreai bábrezzim erősítésének szándékát emelte ki.

br/jp mp pi

10.16 030281 1228

-.-

sk0022 4 300 mtik1022

reagan - kissinger

washington, 1981. február 3. /mti-ap/afp/ - reagan elnök hétfőn fogadta henry kissinger volt amerikai külügyminisztert, aki beszámolt neki a közelmultban tett közel-keleti utjáról. véleménycserét folytattak az új kormányzat első külpolitikai lépéseiről.

a mintegy 45 perces megbeszélés után kissinger újságíróknak nyilatkozott. kijelentette: egyetért azzal, hogy az új washingtoni vezetés „érzelmek nélkül, pontosan fejt ki álláspontját a kelet-nyugati kapcsolatokról”, úgy vélte, reaganék megközelítése alapján „még gyümölcsözőbb kelet-nyugati tárgyalásokat lehet majd folytatni”, a nixon-és a ford-kormányzat külügyminiszterének ez az állásfoglalása nagy meglepetést keltett, hiszen kissinger most olyan hangnemet helyesel, amely az akkori kormányzatra nem volt jellemző; az enyhülési politikát elfogadó nixon-kormányzat külügyminisztereként kissinger egyik alakítója volt annak a kelet-nyugati viszonynak, amelyet a reagan-kormányzat most alaposan át akar formálni.

Fi

11.07
P

a közel-keleti utról szólva kissinger elmondta, azt javasolta reagannek, várják meg az izraeli választások végeredményét és azután kerülhet csak sor a különböző tárgyalások felújítására.

pc mp pi

10.19 030281 1222

--

sk0023 4 230 mtik1023

kinai provokációk

hanoi, 1981. február 3. /taszsz/ - a kínai katonai alakulatok folytatják fegyveres provokációkat a vietnami szocialista köztársaság határkörzeteiben, -jelentette a vna vietnami hírügynökség. január 21-27 között kínai csapatok több mint 10 támadást hajtottak végre a vietnami határátkelőhelyek, a határ mentén élő békés lakosság ellen.

cao bang, hoang lien son és lang son tartományok térségében kínai alakulatok behatoltak vietnami területekre, tűz alá vették a földeken dolgozó embereket, erőszakkal kínai területre hurcolták őket, megsemmisítették a vetést és a betakarított termést, házakat és ipari létesítményeket gyújtottak fel. ugyanezen időszakban kínai hajók többször is megsértették vietnam felségvizeit.

ur mj pi

10.27 030281 0769

--

sk0024 4 230 mtik1024

irak-irán - 2.

teherán/bagdad, 1981. február 3. /afp/reuter/ap/dpa/- a változatlan hevességgel folyó iraki-iráni háború elmúlt 24 órájában a szembenálló erők jelentések szerint a kurdisztáni mahabad város közelében, az északi fronton gilán-e-gharb-nál, mehrannál és a déli fronton dizful, ahwaz, valamint abadan körzetében csaptak össze. az iráni tüzérség és légiereő fao és basra körzetében lőtt iraki olajberendezéseket. a bagdadi jelentés szerint egy phantom típusu

F. 12.1

iráni repülőgépet lelőttek. az iraki jelentések szerint 166 iráni, az iráni jelentések szerint 63 iraki katona vesztette életét az összecsapásokban.

agha sahi pakisztáni külügyminiszter hétfőn iránba érkezett és ugyanazonnap khuzisztán tartományban, az iraki-iráni front közelében találkozott baniszadr iráni elnökkel. a teheráni rádió jelentése szerint a két politikus az iraki-iráni háborúról, afganisztánról, valamint a nemrégiben befejeződött iszlám-csucsstalálkozóról folytatott eszmecserét. tárgyalásuk középpontjában a jelenlegi háború befejezésének kérdése állt. a pakisztáni külügyminiszter, aki a 3. iszlám csúcson létrehozott jószolgálati közvetítő küldöttség tagjaként érkezett iránba, kijelentette: „országának álláspontja szerint minden területelfoglalás törvényellenes,,.

agha sahi iráni tartózkodása során találkozik radzsai iráni miniszterelnökkel is.

irán ENSZ-képviselője hétfőn new yorkban nyomatékosan követelte, hogy az egyesült államok tartsa be a tuszgegyezmény feltételeit, és szállítsa le iránnak az általa már kifizetett fegyvereket, valamint tartalék-alkatrészeket. kifizetett, de a háború miatt visszatartott fegyvereket követel irán franciaországtól is. hétfőn irán párizsi nagykövete a franciaországi cherbourg kikötőjében veszteglő, 90 százalékból már kifizetett három rakétanaszád leszállítását követelte párizstól. az iráni diplomata párizsi sajtóértekezletére csak néhány órával azt követően került sor, hogy franciaország ciprus szigetén átadta iraknak az első 4 „mirage f-1, típusu, ugyancsak korábban megrendelt vadászpilóta repülőgépet.

az egyesült államok hétfőn ideiglenesen kivonta a perzsa-öböl térségéből az „independence,, anyahajót, valamint annak két kísérőhajóját - jelentették be hétfőn washingtonban. bár az első jelentések arról szóltak, hogy a hadihajók kivonása a tuszügy rendeződésével, a feszültség csökkenésével magyarázható, washingtonban gyorsan bejelentették: „a hajók pihenni viszik a régóta szolgálatban lévő matrózokat ausztráliába és ezt követően visszatérnek a térségbe.,, bl/ pi b

10.54 030281 2547

F. 12.1

--

sk00²⁵ 4 300 mtik1025

űrrepülő

washington, 1981. február 3. /mti-afp/ - szakértők szerint lényegesen nagyobb nehézségek adódtak az amerikai űrrepülőgép felbocsátásának előkészítésében, mint azt a nasa, az amerikai országos űrhajózási hivatal hétfői hivatalos közleménye sejteni engedte. a nasa műszaki személyzete attól tart, hogy a columbia külső üzemanyagtartályát borító hővédőpajzs hibája nem javítható ki az indítóállványon, és ezért a már két éve hónapról-hónapra halasztgatott próbarepülés legkorábban a nyáron valósulhat csak meg.

a hivatalos közlemény „kis jelentőségűnek”, minősítette a hibát, és április elejére tűzte ki a következő határidőt. valójában a különböző hővédőpajzsok szerepe nagyonis fontos a visszatéréshez, és az eddigi két éves kése delmet jórészt éppen ezek a nehezen javítható szerkezetek okozták.

a legújabb gondok forrása az a pajzs, amelynek felszállás közben a cseppfolyósra hűtött hidrogént és oxigént tartalmazó alumínium üzemanyagtartályt kell védenie a túlmelegedéstől. a pajzs nagyon sok, egymáshoz illeszkedő részből áll, amelyek leginkább egy háztető cserepeihez hasonlítanak. a tökéletes illeszkedés a hőszigetelés elemi előfeltétele. a hibák kijavítását az nehezíti, hogy a sokezer kerámialapocskára egyedi tervezésű és kivitelezésű - mindegyiknek más az alakja, mert az űrrepülőgép felületének domborulatához kell alkalmazkodnia.

ha a következő napokban bebizonyosodik, hogy a hibát nem lehet az indítóállványon kijavítani, akkor a columbiát vissza kell szállítani a hatalmas szerelőcsarnokba, ahonnan december 29-én egy csigalassúsággal mozgó önjáró berendezés vitte ki a tengerparton lévő indítóhelyre. a műszakiak a szabad ég alatt nem használhatják mindazt a felszerelést, amely a szerelőcsarnokban rendelkezésükre áll. a columbia űrrepülőgéphez kapcsolt - és a repülés első szakasza után leváló - külső üzemanyagtartály 46 méter magas.

a nasa az űrrepülőgép kipróbálásának nehézségei miatt rendkívül kényes helyzetbe került: a program megvalósítása eddig a tervezettnél jóval többet, csaknem 9 milliárd dollárt emésztett fel. ugyanakkor a biztonsági követelmények a szokottnál is szigorubbak, mert - az űrkutatás történetében először - ezt az új eszközt nem lehet ember nélküli űrrepüléssel kipróbálni. a columbia első repülésén már emberek lesznek a fedélzetén.

sas mp pi

11.08 030281 2344

Fi 121

sk0026 4 230 mtik1026

könyv magyarországról

moszkva, 1981 február 3. /mti/ -, „szervusz, barát”, címmel jelent meg a moszkvai politizdat kiadó gondozásában a geraszimov újságíró-házaspár könyve magyarországi élményeiről. vlagyimir geraszimov a pravda, felesége, galina az apn tudósítójaként jelenleg is budapesten dolgozik: két évtizede van alkalmuk hosszabb-rövidebb időn át állandó tudósítói munkakört betöltve ismerkedni hazánkkal.

kötetükben a magyar politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális élet kiemelkedő személyiségeivel folytatott beszélgetéseiken keresztül mutatják be magyarországot. a kötetmult történelme münnich ferenc, radó sándor és több más személyiség szavaiból körvonalazódik. kádár jánossal folytatott beszélgetésük közreadásával a szocialista építés, a magyar kommunisták mindennapjait mutatják be.

a magyar gazdasági élet egy-egy gyárüzem - például a rába, a „vörös csepel”, a medicor művek - bemutatása révén kerül az olvasók elé. a szerzők turista szemmel mutatják be a magyar tájakat, elkalauzolják az olvasót a balatonra, hortobágy vidékére, a tiszta partjára, régi és új városainkba. a színes leírások, a beszélgetések és az ismeretterjesztő célu es igényű beszámolók egyaránt tükrözik a szerzőpárosnak magyarország és a magyar nép iránt érzett szeretetét.

sj/mh mj pi

11.11 030281 1314

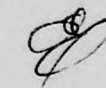
.-.

sk0027 4 700 mtik1027

rövid hírek

tartálykocsi

bécs, 1981. február 3. /mti/ - kedden hajnalban linz közelében vasuti szerencsétlenség történt a sűrű ködben. egy üzemanyagot szállító tartálykocsi vezetője figyelmen kívül hagyta a sorompó nélküli vasuti átjáró tilos jelzését, és összeütközött az éppen áthaladó személyvonattal. első jelentések szerint a mozdonyvezető életét vesztette, több vasuti kocsi kisiklott. a mentés és a romeltakarító munkák miatt a keddi napon a nemzetközi vonatok késésével lehet számolni.

Fi 121

merénylet

Lisszabon, 1981. február 3. /afp/upi/ - pokolgépes merényletet követtek el kedden a brazilia lisszaboni nagykövetségének helyet adó 14 emeletes irodaépület előtt. a robbanás következtében egy ór megsérült és a banco do brasil földszinti kirendeltségének kirakata betört. a merénylet joao baptista figueiredo brazil elnök portugáliai látogatásának harmadik napján történt.

sz/sas mp pi

11.19 030281 0928

-.-

sk0028 4 300 mtik1028

rogers

bonn, 1981. február 3. /afp/ap/ - bernard rogers tábornok, a nato európai haderőinek főparancsnoka hétfőn megbeszélést folytatott schmidt nyugatnémet kancellárral és carstens szövetségi elnökkel. a tábornok találkozott jürgen brandt tábornokkal, a nyugatnémet hadsereg főfelügyelőjével is.

a hadügyminisztérium közleménye szerint rogers tábornok látogatása kizárólag hivatali jellegű.

ugyancsak hétfőn az nszk-ba érkezett terence lewin tengernagy, brit vezérkari főnök is. négynapos látogatása alatt a hadügyminisztérium vezetőivel és a nyugatnémet haderőnemek parancsnokaival tárgyalt.

sas mp pi

11.24 030281 0636

K 12.7

-.-

sk0029 4 230 mtik1030

salvador - usa-nagykövet

washington, 1981. február 3. /reuter-mti/ - hétfőn leváltották az egyesült államok salvadori nagykövétét. ez az első nagykövetségre a reagan-kormányzat beiktatása óta. a külügyminisztérium szóvivője tagadta, hogy a személyi változást az amerikai politika változása követi salvador irányában, sőt - mint hozzáfűzte - a junta még az eddiginél is nagyobb segélyekre számíthat.

robert white, akit a múlt hét végén hazarendeltek „konzultációra”, már régen szerepel az új kormányzat által lecserélendőnek tekintett diplomaták listáján. személyében azt a politikai elképzelést testesítette meg, amely szerint a régi típusú latin-amerikai diktatúrák ingatagságuk miatt már nem képesek teljesen biztosítani a washingtoni érdekek érvényesülését, ezért távolról polgári, szélesebb belső támogatással bíró kormányokat kell helyükre állítani, mielőtt a forradalmi erők összefogása elsöpörné a polgári vezetést. e kormányokra nyomást kell gyakorolni, hogy reformokat hajtsanak végre, elébe vágva így a radikális változásoknak.

ennek a politikának „kísérleti terepe”, volt salvador 1979. októbere óta, amikor amerikai ösztönzésre a hadsereg reformista szárnya átvette a hatalmat. a meghirdetett reformok megvalósítása azonban megfeneklett az eltökéltség hiányán és a szélsőjobboldali ellenállásán. amint ez kiderült, a demokratikus erők megvonták támogatásukat, a juntán belül pedig sorozatos belső „puccsokkal”, ismét azok a reakciós erők vették kézbe az ügyek irányítását, amelyeket annak idején a háttérbe akartak szorítani. ezek azonban már nem képesek maguk megtartani a hatalmat, teljes mértékben az egyesült államok katonai és gazdasági segélyeire szorúlnak.

egy olyan amerikai nagykövet, aki a gyakorlat által meghaladott politikai elképzelések jegyében tevékenykedik, a salvadori reakciós erők számára épp úgy nem felel meg, mint az előzőnél sokkal keményebben fellépni kívánó washingtoni kormányzat számára. washingtonban annyira sürgősnek tekintették a nagykövet leváltását, hogy ezt még azelőtt megtették, mielőtt az utódot megtalálták volna.

ta ng

14.38 030281 2116

Nuu

-.-

sk0030 4 300 mtik1031

spd - brockdorf

sándor istván, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1981. február 3. /mti/ - a nyugatnémet szociáldemokraták hamburgi szervezete szembefordult az országos pártvezetőséggel, és az atomerőmű-hálózat kiépítésének folytatása ellen szavazott. a bonni kormánypárt vezetőinek akarata ellenére a tartományi jogu város rendkívüli spd-kongresszusán hosszú és heves vita eredményeként hétfőn éjjel olyan döntés született, amely ellenzi nukleáris erőmű építését a közeli brockdorfban. a kizárólag szociáldemokratákból álló hamburgi szenátus ezek után valószínűleg maga is az építés ellen dönt.

a nagy érdeklődéssel várt szavazás párton belüli erőpróbának számított a balszárnyhoz tartozó hans-ulrich kloze polgármester, a hamburgi szenátus elnöke és helmut schmidt kancellár között. schmidt az nszk gazdasági nehézségeire, elsősorban a kőolaj-importtól való függőségre hivatkozva néhány napja a bonni parlamentben az atomenergia gyorsított bevezetése mellett foglalt állást. az északi ellentábor érvelése szerint előbb a meglévő kőszénkészleteket kell kiaknazni és az atomerőművek környezetvédelmi problémáit biztonságosan megoldani, mielőtt újabb erőműveket állítanának munkába.

a bonni szociáldemokrata vezetők az spd elnökségének megbízottaként hans apel hadügyminisztert küldték a hamburgi kongresszusra, érvelése azonban hatástalan maradt.

ezzel a fejleménnyel szaporodtak az nszk nagyobbik kormánypártja belső problémái. a nyugat-berlini szenátus-válság és a leszerelés kérdésében a bonni parlament spd-képviselőcsoportjában kirobbant ellentétek után a hamburgiak „lázdása”, hozta nehéz helyzetbe willy brandt és helmut schmidt pártját. bonni megfigyelők és több nyugatnémet lap kommentátora is a kancellár és pártja közötti ellentétek fokozódásáról beszél, és megkérdőjelezi, hogy schmidt az adott körülmények között kitart-e kormánya élén az 1984-es választásokig.

or/ve mp ng

14.46 030281 1934

Nuu

--

sk0031 4 230 mtik1032

leszerelési bizottság

genf, 1981. február 3. /dpa, taszsz/ - francois de la gorce francia nagykövet elnökletével kedden megnyílt a genfi leszerelési bizottság tavaszi ülészaka. a bizottság munkájában 40 ország képviselői vesznek részt.

az ülészak napirendjén a nukleáris fegyverek általános és teljes betiltásával, továbbá az új tömegpusztító fegyverek, a vegyi- és a radiológiai fegyverek betiltásával összefüggő kérdések szerepelnek. a bizottság tagjai foglalkoznak majd a leszerelés legfontosabb kérdéseivel, így a nukleáris leszerelés problémáival, az atomfegyverrel nem rendelkező országok biztonsága garanciáinak megerősítésével.

df ht ng

14.52 030281 0680

--

sk0032 4 230 mtik1033

kina-hollandia

hága, 1981. február 3. /mti/ - a kínai népköztársaság és a holland kormány között már egy ideje feszült a viszony, mivel a hágai kormány jóváhagyta két tengeralattjáró szállítását tajvan részére. kina hágai nagykövetsége most szokatlan lépést tett: felhívást intézett a holland parlament tagjaihoz, követelve, hogy akadályozzák meg a kormány határozatának végrehajtását.

a kínai sajtó már egy ideje megtorló intézkedésekkel fenyegetőzik arra az esetre, ha a hollandok leszállítják a tengeralattjárókat tajvammak. szó van hágai nagykövetség visszahívásáról is. a rotterdami kikötő forgalma is alaposan lecsökkenne, ha a kínai hajók bojkottálnák.

a holland kormány egyelőre ragaszkodik a tengeralattjárók eladásához. kérdés, hogy a parlamenti képviselők, akiknek csaknem a fele már eddig is tiltakozott a kormány határozata ellen, meg tudja-e akadályozni a kormányhatározat végrehajtását, és ezzel a kínai-holland viszony kiéleződését.

pd/ve bj ng

14.55 030281 0992

Nuu

sk0033 4 230 mtik1034

a király baszkföldön

lehel miklós, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1981. február 3. /mti/ - 1. jános károly spanyol király kedden délelőtt megkezdte háromnaposra tervezett hivatalos látogatását baszkföldön. a látogatással egyrészt a baszkoknak megadott autonómia életbelépését kívánják hangsúlyozni, másrészt azt akarják bizonyítani, hogy az autonómia megadása nem sérti spanyolország egységét.

a látogatást nagyszabású biztonsági intézkedések kísérik. a demokratikus centrum unió, a spanyol szocialista munkáspárt és a „népi szövetség”, baszkföldi szervezete felhívták a lakosságot, hogy minél nagyobb számban fogadják és ünnepeljék a királyi párt. a baszk nacionalista párt - jóllehet az e párthoz tartozó autonóm kormány, élén carlos garaicoechea elnökkel, fogadja az uralkodót és a párt választott képviselői jelen lesznek a hivatalos rendezvényeken - nem tett közzé ilyen felhívást. az eta politikai-katonai ágazatához közel állónak tekintett euzkadi ezkerra, bár nem tartja időszerűnek még a látogatást, üdvözölte a királyt, és képviselői szintén részt vesznek a hivatalos programokban.

nem teljesen világos az eta katonai ágazatához közel állónak tekintett herri batasuna szélszóséges nacionalista pártszövetség állásfoglalása, a herri batasuna arra szólította fel a választott szervekben lévő tagjait, akik eddig bojkottálták ezeket a választott vezető szerveket, hogy vegyenek részt a rendezvényeken és nyilvánítsák ki követeléseiket.

leh/jp bj ng

15.01 030 281 1500

-.-

sk0034 4 230 mtik1035

reagan - le drapeau rouge

brüsszel, 1981. február 3. /mti/ - a le drapeau rouge, a belga kommunista párt lapja keddi számában vezércikket közöl „reagan hangja,, címmel, és ebben a többi között ezt írja:

Nuu

- az egyesült államok legilletékesebb személyiségei jelezték, milyen lesz az új amerikai adminisztráció külpolitikája, az emberi jogok kérdése nem érdekes számára salvadorban, dél-amerikában vagy a fülöp-szigeteken, csak akkor érdekes, ha támadni lehet a szovjetuniót. az elsőrendű probléma a terrorizmus, de nem az, amely megrázkódtatja olaszországot és spanyolországot, sem az, amelyet a begin-kormány gyakorol amerikai fegyverekkel. a nemzeti felszabadító mozgalmakat bélyegzi terrorizmusnak. egyidejűleg washington azt is bejelentette, hogy nem hajlandó ratifikáltatni a salt-ii egyezményt.

az egyesült államok a nato vezető hatalma. de minden tagállamnak joga van arra, hogy szuverén módon határozza meg politikáját, és megmondja véleményét szövetségeseinek politikájáról is. világos, hogy nyugat-európa érdekei nem azonosak azokkal az irányzatokkal, amelyeket reagan és haig kardcsörtető kijelentései jeleznek. schmidt kancellár mély kétségeit fejezte ki az usa kísérletével szemben, hogy katonai fölényre tegyen szert a szovjetunióval szemben. ezek a kétségek nem kevésbé komolyak belgiumban. a belga kormánynak nyíltan ki kell nyilvánítania kétségeit, s irányt kell vennie egy másfajta politikára: a béke és az enyhülés politikájára. belgium más országokkal együtt konkrétan megakadályozhatja a hidegháborút, a fegyverkezési hajszát, és gyakorlati kezdeményezéseket kell tennie ebben az értelemben - írja a belga kp lapja.

pd/jp bj ng
15.07 030 281 1686

sk0035 4 700 mtik1036

a bűvös kocka sikere angliában
london, 1981. február 3. /mti/ - a bűvös kocka az év játéka lett angliában, a játékmű forgalmazók országos szövetsége választotta ki többszáz sikeres játék közül, és a tízes döntőben nagyrészt elektronikus játékok voltak a vetélytársai, a kocka egyszerűsége és ötletessége azonban mindet felülmúlta. a szavazás eredményét a játékok és hobbyk évi nagy bemutató vásárán hirdették ki a londoni earls court-csarnokban.

a bűvös kocka 1977-ben már feltűnést keltett az angol szakemberek között is, de forgalmazása elég vontatottan indult. két éve azután az ideal toy corporation nagy amerikai játékmű forgalmazó cég angoliai leányvállalata vette át a terjesztést, és tavaly már kétszáz ezer angol családban forgatták rubik ernő találmányát.

Nuu

felnőttek és gyerekek. az „év játéka„ cím jelentősen növeli a kocka tekintélyét, és várhatóan angliai eladását is. a kockát egyébként öt-hat fontos áron lehet kapni az áruházakban és játékküzletekben.

Lb/mh bj

15.10 030281 1000

-.-

sk0036 4 300 mtik1037

fülöp herceg nyilatkozata - brit vélemények

London, 1981. február 3. /mti/ - a brit haladó közvéleményben nagy megütközést keltett, hogy fülöp herceg, a királynő férje a u. s. news and world report-nak adott nyilatkozatában csatlakozott az amerikai és a brit vezetők szovjetellenes propagandakampányához. a megbotránkozást nemcsak a szélsőjobb oldali nézetek hangoztatása okozta, hanem főleg az, hogy az uralkodó visszaélt alkotmányos pozíciójával. a királynő és férje nem nyilváníthat magánvéleményt politikai kérdésekben, és nem véletlen, hogy fülöp herceg kirohanása is egy amerikai folyóiratban jelent meg.

frank allan, a munkáspárt országos végrehajtó bizottságának tagja, a munkáspárti békeakció elnöke kijelentette: „valamennyiünk élete a harmadik világháború elkerülésén múlik. a különböző politikai rendszerű országoknak együtt kell élniük. az együttélés egyetlen alternatívája a nem élés.,,

gordon mclemann, nagy-britannia kommunista pártjának főtitkára úgy vélekedett, hogy megjelent egy új „hármak bandája,, - reagan, thatcher és az edinburghi herceg -, akik szovjetellenességgel próbálják igazolni a nukleáris fegyverkezési hajszát. a herceg eltorzítja a valóságot azzal, hogy a szovjetuniót hibáztatja a világméretű feszültségért és a fegyverkezési hajszáért. „éppen reagan utasítja vissza a salt-ii megállapodás ratifikálására irányuló szovjet felhívásokat, és thatcher sürgeti a nukleáris rakéták új nemzedékének telepítését angliában, és ezzel igen veszedelemes új fordulatot ad a fegyverkezési hajszának.,,

Lb/mh bj

15.13 030281 1570

Nuu

-.-

sk0037 4 230 mtik1038

haig - cdu /1. rész/

sándor istván, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1981. február 3. /mti/ - a nyugatnémet jobboldali ellenzék feltétel nélkül támogatja a reagan-kormány fegyverkezési terveit. a keresztény pártok vezetői a szocialista országok címére washingtonból érkező fenyegetéseket ürügyül használják fel arra, hogy támadják a bonni szociálliberális kormánykoalíció eddigi keleti politikáját.

a cdu-csu sietve szorosabbra akarja fűzni személyi kapcsolatait az új amerikai vezetéssel. kedden washingtonba küldte manfred wörner, a kereszténydemokraták biztonság- és katonapolitikai szóvivőjét. wörner elutazása előtt a die welt című jobboldali lapnak adott interjújában szilárd amerikai vezetéssel egységes nyugati stratégiát követelt a szovjetunióval szemben. ebben a stratégiában - mondotta - az nszk és nyugat-európa sajátos érdekeit alá kell rendelni a reagan elnök és haig külügyminiszter megfogalmazta amerikai politikának.

a cdu-vezető felhívta a figyelmet arra, hogy haig „lemondása,, az európai nato-partnerektől korábban követelt évi 3 százalékos katonai költségvetés-emelésről nem a fegyverkezési kiadások csökkentését, hanem ellenkezőleg, jelentős növelését tételezi fel. „az amerikai követelések az eddiginél sokkal lényegesebbek lesznek, még hozzá nem százalékokban, hanem kézzelfogható teljesítményekben mérhető módon. fel kell készülnünk arra, hogy az új washingtoni kormány többet vár tőlünk, németektől. haig kijelentéseinek az volt az egyértelmű célja, hogy megtisztítsa az atlanti légkört, és ezzel előkészítse az utat a kemény katonai tárgyalásokhoz,, - hangsúlyozta wörner.

a keresztény pártok követelik, hogy a bonni kormány tegyen eleget washington várható hármaskérdésének: növelje hozzájárulását a nyugat-európában állomásozó amerikai csapatok fenntartási költségeihez, növelje a bundeswehr tartalékos alakulatainak létszámát és fegyverzetét, végül építse ki haditengerészeti jelenlétét az észak-európai vizeken, hogy ezzel „tehermentesítse,, a közel-keleten bevetésre összpontosító amerikai és más nato-erőket. wörner „súlyos feszültséget,, jósolt washington és bonn között arra az esetre, ha a schmidt-kormány nem tesz eleget az amerikai szövetséges követeléseinek. /folyt./

or/so bj

15.19 030281 2257

Nuu

-.-

sk0038 4 230 mtik1039

haig - cdu /2. rész/

az ellenzéki politikus elismerte, hogy a nyugatnémet közvéleményben és a kormányzó szociáldemokraták soraiban növekszik az aggodalom a fegyverkezés fokozódása miatt. ennek a „pacifizmusnak”, azonban szavai szerint az az oka, hogy a lakosság „nincs tisztában a szovjet veszély tényleges nagyságával”, „wörner fokozott propagandát javasolt a szocialista országok ellen, és jelezte, hogy a parlamenti jobboldal ebben élen kíván járni.

or/so bj

15.21 030281 0484

-.-

sk0039 4 230 mtik1040

rövid hírek

szovjet fotókiállítás

montreal, 1981. február 3. /taszsz/ - „művészet a szovjetunióban”, címmel fotókiállítás nyílt kedden montrealban. a kanadában első ízben megrendezett kiállításon mintegy 250 kép mutatja be a szovjetunió népeinek gazdag kulturális életét. a megnyitón quebec tartomány kormányának képviselői, valamint az észak-amerikai ország kulturális és művészeti életének neves személyiségei is részt vettek.

műholdkövető állomások

uj-delhi, 1981. február 3. /taszsz/ - hat földi állomás építését tervezi az indiai kormány a mesterséges holdak nyomonkövetésére - jelentette be k.m. sztephen közlekedési és távközlési miniszter. az állomások india észak-keleti részén épülnek fel. az indian telephone industry állami vállalat már megkezdte a működtetésükhöz szükséges berendezések gyártását.

etiópiai—indiai

addisz abbeba, 1981. február 3. /taszsz/ - mengisztu hailé mariam, a szocialista etiópia ideiglenes katonai kormányzó tanácsának és az etióp dolgozók pártjának megszervezésére alakult

Nuu

bizottság szervező bizottságának elnöke fogadta narajan k. krisnant, az indiai kommunista párt országos tanácsának elnökét. megbeszélések során az indiai politikus nagyra értékelte az etiópiai népnek a forradalom éveit során elért sikereit.

sm bj

15.22 030281 1321

-.-

sk0040 4 230 mtik1041

madridi találkozó

madrid, 1981. február 3. /mti/ - a madridi találkozón kedden ismét munkabizottságokban folytatódott a vita a résztvevő országok javaslatairól.

az államközi kapcsolatokat szabályozó elvekkel és a katonai biztonság kérdéseivel foglalkozó munkacsoportban felszólalt dr. földesi istván, a magyar küldöttség tagja. ez a bizottság jelenleg az európai katonai enyhülési és leszerelési konferencia tárgyában benyújtott lengyel, francia, jugoszláv, román és svéd javaslatokat vitatja meg.

a magyar küldött felszólalásában támogatta a lengyel küldöttségnek az európai katonai enyhülési és leszerelési konferencia összehívására vonatkozó javaslatát. rámutatott, hogy a javaslat demokratikus alapon, minden résztvevő biztonságát figyelembe véve tenné lehetővé a katonai enyhülés kibontakozását Európában.

földesi istván szólt a többi javaslat pozitív elemeiről is. a konferencia összehívásával kapcsolatosan több előfeltételt támasztó francia javaslatról elmondotta, hogy a bizalomerosztó intézkedések /hadgyakorlatok előrejelzése/ továbbfejlesztésének alapja kizárólag a helsinki európai biztonsági és együttműködési értekezleten elfogadott záróokmány lehet, és minden további leszerelési kérdés megtárgyalására a javasolt konferencián nyílnak lehetőségek.

a magyar delegátus hangsúlyozta, hogy az enyhülésben bekövetkezett megtorpanás különösen időszerűvé és szükségessé teszi, hogy a madridi találkozó kölcsönösen elfogadható lépéseket tegyen a katonai enyhülés érdekében, és ezzel elősegítheti a bizalom helyreállítását.

Nuu

a találkozó résztvevői szerdán délelőtt ismét zárt teljes ülésen folytatják a javaslatok megvitatását.

leh/zsa bj ng

15.30 030281 1699

-. -

sk0041 4 300 mtik1042

nordli utódlása

oslo, 1981. február 3. /mti/ - gro Harlem Brundtland 42 éves orvosnő lép a múlt héten lemondott Odvar Nordli norvég miniszterelnök helyére. a szociáldemokrata norvég munkáspárt végrehajtó bizottsága keddi ülésén őt jelölte a megüresedett kormányfői posztra.

Harlem Brundtland asszony jelenleg a párt alelnöke, és pártja baloldali-liberális szárnyához tartozik. támogatja Norvégia NATO-kötelezettségeinek teljesítését. ismeretes, hogy az ezzel kapcsolatos koalíciós problémák járultak hozzá Nordli lemondásához.

helyi megfigyelők szerint megválasztása nem tekinthető egyszerű kompromisszumnak az őszre kitűzött parlamenti választások előtt. a politikusként határozottsága, erélye és energiája reményt adhat a norvég szociáldemokratáknak, hogy népszerűségük csökkenő irányzata esetleg megfordul.

az őszi parlamenti választásokra készülve a munkáspárt igyekszik rendezni sorait. ennek tudható be, hogy valószínűleg a munkáspárt áprilisi kongresszusán a jelenlegi pártelnök, Reulf Steen is lemond, és az új miniszterelnököt, Nordli utódját választják meg várhatóan pártelnöknek is. a jelenlegi, párton belüli „kettős hatalom”, megszüntetése érdekében.

gáti-sg bj

15.43 030281 1213

Nm

-. -

sk0042 4 230 mtik1043

üzbég pártkongresszus

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1981. február 3. /mti/ - utolsó szakaszába lépett a szovjetunió kommunista pártja XXVI. kongresszusának előkészítése. az ország egész területén megtartották már a küldöttválasztó pártkonferenciákat, a többi 14 köztársaság közül pedig immár 11-ben került sor a köztársaság kommunista pártjának kongresszusára.

kedden Taskentben összeült az üzbég KP kongresszusa is, hogy áttekintse az elmúlt öt évben végzett pártmunkát, a gazdasági építés eredményeit és tapasztalatait, a soron következő ötéves terv feladatait, ujraválassza vezető testületeit, és kijelölje az üzbég kommunisták küldötteit az SZKP kongresszusára.

a beszámolót az üzbég KP központi bizottságának első titkára, Saraf Rasidov, az SZKP KB politikai bizottságának póttagja tartotta. a többi között megállapította: az üzbég pártszervezetek az elmúlt években széles körben tevékenykedtek az SZKP gazdasági politikájának megvalósításán. a köztársaság nemzeti jövedelme az elmúlt öt évben 29 százalékkal nőtt, az ipari termelés gyorsan fejlődött: míg korábban Üzbegisztán nemzeti jövedelmének nagyobb részét a mezőgazdaság adta, ma már az ipar részesedése a nagyobb, annak ellenére, hogy a mezőgazdasági termelés, elsősorban a gyapottermesztés is nagy mértékben növekedett. az öt év alatt 28.5 millió tonna nyersgyapotot adtak át a felvásárló szervezeteknek, és az elmúlt évben - először - már több mint hatmillió tonna gyapot termelt az üzbég földeken. mindebben nagy szerepe volt a kommunisták példamutatásának, szervező és irányító munkájának, a pártmunka színvonala emelkedésének is - hangsúlyozta Rasidov, aki részletesen szólt a további teendőkről is.

ki/so ht ng

15.52 030281 1730

Nm

-. -

sk0043 4 230 mtik1044

időjárás - ndk

berlin, 1981. február 3. /mti/ - az évszázad legnagyobb szélviharja tombolt kedden délelőtt az ndk délnyugati részén fekvő harz-hegységben. a hegy legmagasabb csúcsain a szél sebessége meghaladta az óránkénti 248 kilométert, ami rekordnak számít. az eddigi legnagyobb szélességet - 244,8 kilométert óránként - 1972. november 13-án mérték a harz-vidéken. a szélvihar sebessége a hegység alacsonyabb pontjain is elérte az óránkénti 180 kilométert. erős szélleökések voltak érezhetőek berlinben is.

szokatlanul langyos időjárással összekötött szélvihar volt a német demokratikus köztársaság számos más körzetében is. az 1214 méter magas fichtelbergen, az ndk legmagasabb hegycsúcsán több mint 130, a keleti-tenger partján, rostock körzetében pedig több mint 100 kilométeres sebességű szelet mértek. az ndk kikötőiben és tengerparti üzemeiben biztonsági intézkedéseket vezettek be a nagyobb viharkárok megelőzésére. a rostocki kikötőben korlátozták a ki- és berakodást.

ko/so ht ng

16.01 030281 1020

-.-

sk0044 4 230 mtik1045

rövid hírek

el nem kötelezettek

uj-delhi, 1981. február 3. /taszsz/ - india fővárosában megkezdődtek az el nem kötelezett országok külügyminisztereinek értekezletét előkészítő konzultációk, amelyeknek keretében elsősorban a konferencia napirendjét vitatják meg.

kinai gyerekek

new york, 1981. február 3. /taszsz/ - az ensz titkársága sajtóközleményt adott ki az unicef pekingi képviselőjének megnyitásával kapcsolatban. ebben egyebek között rámutat, hogy a kínai népköztársaságban mintegy 50 millió gyermek nem részesül megfelelő egészségügyi ellátásban.

Nuu

áradás

johannesburg, 1981. február 3. /upi/ - újabb áldozatokat szedtek a dél-afrikában pusztító áradások. az esőzések következtében medrűkből kilépett folyók sokhelyütt alámoszták az utakat és a vasuti pályatesteket. bloemfontein és durban között egy alámosott pályaszakaszon kisiklott egy vasuti szerelvény, egy ember meg halt, 19 pedig megsérült. az áradások eddig 35 halálos áldozatot követeltek, az eltűntek száma 90.

ti ht ng

16.08 030281 1038

-.-

sk0045 4 230 mtik1046

kongresszusi bizottság, kania /1. rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1981. február 3. /mti/ - a lengyel egyesült munkáspárt IX., rendkívüli kongresszusa elé olyan programot kell terjeszteni, amely felvázolja lengyelország szocialista fejlődését a következő évekre, és garanciákat tartalmaz arra, hogy ne ismétlődhessenek meg a múlt hibái. ezt hangsúlyozta a többi között stanislaw kania, a lemp központi bizottságának első titkára a kongresszusi előkészítő bizottság hétfői, a késő esti órákig tartott ülésén mondott zárszavában.

a tanácskozáson - mint már jelentettük - stefan olszowski, a kb politikai bizottságotagja, a kb titkára, az előkészítő bizottság titkárságának vezetője mondott bevezetőt, majd az ezt követő vitában több mint husz felszólalás hangzott el. sok kérdésről esett szó, az egyes pártalapszervezetek konkrét helyzetétől az ország gazdasági gondjain át egészen a programtervezet megfogalmazásának módjáig.

zárszavában stanislaw kania rámutatott, hogy a program kialakításakor nemcsak a célokat kell meghatározni, hanem megvalósításuk eszközeit is.

elsőrendű és igen nehéz feladatnak mondta az ország gazdasági életének helyreállítását, „hiszen a gazdasági helyzet ma rosszabb, mint fél évvel ezelőtt volt,„ ez egyaránt származik a korábbi hibákból, a mezőgazdaság rendkívül rossz tavalyi esztendejéből és abból, hogy a népgazdaság destabilizálódott. ez utóbbihoz nagyban hozzájárulnak a sztrájkok, amelyek „nap mint nap száz- és százmillió

Nuu

zloty értékű veszteséget okoznak,,. éppen ezért - mondotta kania - a kongresszus elé kerülő irányelveknek feltétlenül tartalmazniuk kell - mégpedig konkrét formában - a következő három évre szóló stabilizációs program intézkedéseit, amelyeknek fő célja a népgazdaság egyensúlyának helyreállítása. nehéz feladat az életszínvonal megőrzése is, mivel a termelékenység továbbra sem nő, a szénkitermelés pedig kifejezetten csökken, és ez kihat az egész népgazdaság helyzetére - hangsúlyozta a lemp kb első titkára.
/folyt./

kn/so bj

16.17 030281 2051

-.-

sk0046 4 230 mtik1047

kongresszusi bizottság, kania /2. rész/

a kongresszusi program kialakításában ki kell használni a tíz éve nem tapasztalt nagy politikai érdeklődést, társadalmi aktivitást. az előkészítő bizottság ugyanakkor „történelmi felelősséget visel, nem lehet, nem szabad hibázni, különösen akkor, amikor a párt fejlesztésének stratégiai irányvonalait határozza meg. a valóság talaján állva állandóan szoros figyelemmel kell kísérni a társadalmi-politikai helyzet alakulását,,.

tovább kell fejleszteni a szocialista demokráciát, „szót kell érteni a társadalommal, vissza kell nyerni a bizalmat. ugyanakkor realista módon elemezni kell a társadalmi erőviszonyokat, és a veszélyeket is,, - mondotta kania. emlékeztetett arra, hogy jelenleg az országban anarchisztikus megnyilvánulások tapasztalhatók, továbbá olyan törekvések, amelyek kettős hatalom kialakítására irányulnak, ezen kívül arra, hogy az a szervezet, amely szakszervezetnek nyilvánította magát, alapszabályzatától eltérő szervezetté alakuljon át.

a lemp kb első titkára megismételte az lengyel egyesült parasztpárttal közösen kialakított álláspontot, vagyis azt, hogy a falusi önkormányzat ujjáélesztését, a földművesek meglévő érdekképviselői szervezeteinek fejlesztését mindenképpen támogatni kell. a parasztság nagy tömegei támogatják ezt a politikát. ami viszont az ugynevezett „falusi szolidaritással,, kapcsolatos vitát

Nuu

illeti, ennek lényege nem kevesebb, mint az, hogy „a falu az állammal való együttműködés, avagy a néphatalommal vívott politikai harc színtere lesz-e,,. /folyt./

kn/so bj

16.22 030281 1591

-.-

sk0047 4 230 mtik1048

kongresszusi bizottság, kania /3. rész/

a párt programja legyen célratörő, előremutató, marxista-leninista lengyel program, amely a lengyel valóságon alapul - folytatta kania.- a párt tagjai, funkcionáriusai tartsanak napi kapcsolatot a dolgozókkal a munkahelyeken, a különféle társadalmi szervezetekben, így a szakszervezetekben is. nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a „szolidaritást,, egyes vezetői és tanácsadói ellenzéki politikai párttá szeretnék formálni. ez a tény aggodalomra ad okot, és miközben a párt türelmes munkát végez, egyidejűleg fel kell lépnie az olyan ellenfelekkel szemben, akik a munkahelyeken szándékosan zavart keltenek, viszályt szítanak. fontos feladat a szakszervezet szocialista jellegének megőrzése.

kania rámutatott arra is, hogy „már hosszabb ideje nem volt az országban kifejezetten szociális követelésekért indított sztrájk,,. és felvetette a kérdést, vajon a párt egyes tagjai résztvehetnek-e ilyen munkabeszüntetésekben. megállapította, hogy az ilyen sztrájkok valójában „veszélyeztetik a szocialista lengyelországot, a munkások érdekeit,,.

ezeokról és más kérdésekről mielőbb dönteni kell, meg kell gyorsítani a munkát - hangsúlyozta a lemp kb első titkára, majd végezetül realistának mondta azt a javaslatot, hogy még a hónap második felében tartson újabb plenáris ülést a kongresszusi előkészítő bizottság, és azon már a párt programtervezetének szövegével foglalkozzék, beleértve a hároméves gazdasági stabilizációs program alapelveit is.

kn/so bj

16.28 030281 1526

Nuu

-.-

sk0048 4 230 mtik1049

jugoszláv parlament /1.rész/

márkus gyula, az mti tudósítója jelenti:

belgrád, 1981. február 3. /mti/ - jugoszlávia 1981-1985. évi ötéves tervének fő célkitűzése a gazdaság megszilárdítása. az ország az eddiginél jobban saját erőforrásaira, képességeire és lehetőségeire fog támaszkodni, a külföldi hitel felvétel csökken. így a fejlődés üteme lassabb lesz, mint az előző öt évben - hangoztatta keddi képviselőházi beszédében veszelin gyuranovics, a jugoszláv szövetségi kormány elnöke.

a parlament kedden kezdte meg az ország új ötéves terv-törvényének vitáját. a kormány előterjesztését megindokolva veszelin gyuranovics rámutatott:

alapvető törekvés, hogy a következő években tovább fejlesszék a szocialista öngazgatási társadalmi-gazdasági viszonyokat, erősítsék a gazdálkodás minőségi elemeit, egyensúlyba hozzák a gazdaságot. ezért mérséklik a fejlesztési ütemet. 1981-1985 között évi átlagban a társadalmi összterméknek 4.5, az ipari termelésnek 5, a mezőgazdasági termelésnek 4.5, az exportnak 8, az importnak 1.1, a foglalkoztatásnak 2.5, a termelési költségnek 2, az életszínvonalnak 2.7, a beruházásoknak 1.5 százalékkal kell növekednie. a terv külkereskedelmi előirányzata a legfeszítettebb.

- javasoljuk, hangoztatta a kormányfő, hogy hosszú távú célkitűzéseink megvalósításával párhuzamosan hajtsunk végre bizonyos módosításokat fejlesztési stratégiánkban. arra kell törekednünk, hogy a fizetési mérleg csökkentése révén javuljon országunk nemzetközi gazdasági helyzete, az importtól való függősége, a termékek színvonala megközelítse a nemzetközi normákat, fokozatosan megszűnjenek a gazdaság szerkezet aránytalanságai, kialakuljon a nagyobb technikai-technológiai önállóságon és az ország függetlenségén nyugvó jugoszláv műszaki-technológiai fejlesztési stratégia.

- fontos feladat a gazdaságilag elmaradottabb köztársaságok és különösen koszovo tartomány, valamint a mezőgazdaság és az élelmiszeripar átlagosnál nagyobb ütemű fejlesztésének biztosítása. /folyt./

már/fe ht ha

17.17 030281 2038

--

sk0049 4 230 mtik1050

angola - évforduló

moszkva, 1981. február 3. /taszsz/- a taszsz hírügynökség kommentárban emlékezett meg arról, hogy husz évvel ezelőtt, 1961 február 4-én angolai forradalmárok egy csoportja megrohmozta a főváros sac paulo nevű börtönét. a vakmerő akciót, amely a portugál gyarmatosítók hadseregének tulereje miatt nem végződhetett győzelemmel, a felszabadító harc jelképes kezdetének tekintik az 1975-ben függetlenné vált angolai népi köztársaságban. luandában az idén is méltó módon ünneplik a két évtized ezelőtti történet eseményt.

1961-ben a portugál gyarmatosítók hatvanezer katonával védtek uralmukat a természeti kincsekben igen gazdag délnyugat-afrikai országban. a luandai börtön elleni akció után pár évvel agostinho neto vezetésével indult meg a tényleges függetlenségi háború. a küzdelmet siker koronázta, és az ország 1975 november 11-én vált függetlenné.

az ország békéje azonban máig sem biztosított. a dél-afrikai rendszer fegyveresei és légiereje a namibia függetlenségéért küzdő swapo gerilláinak „üldözése”, ürügyén támadások sorozatát indítja angola déli területei ellen. az agresszív akciók súlyos gondot okoznak az angolai gazdaságnak, és akadályozzák az ország fejlődését.

ku pl ha

17.29 030281 1240

--

sk0050 4 230 mtik1051

a jugoszláv parlament ülése /2.rész/

- az egész társadalmi-gazdasági fejlődés egyik fő feladata a foglalkoztatás problémájának megoldása. a foglalkoztatás évi 2.5 százalékos emelkedésével a szocialista szektor dolgozóinak száma az 1980. évi 5.7 milliőről 1985-re 6.4 millióra gyarapszik.

veszelin gyuranovics végül aláhuzta, hogy erőfeszítéseket kell tenni a dolgozók, az egész lakosság szociális biztonságának szavatolására és életszínvonalának javítására. „mindezt - mondta - az anyagi fejlődés bonyolultabb feltételei között kell elérni, ami azt jelenti, hogy magasabb életszínvonalat csak termelékenyebb, jobb munkával, hatékonyabb gazdálkodással lehet biztosítani,..

se

kül

- 42 -

1981.02.03.

a szövetségi kormány elnökének beszámolója után megkezdődött a vita a tervjavaslatról.

már/fe ht ha

17.30 030281 0806

-. -

sk0051 4 230 mtik1052

pokolgép

hanau /nszk/, 1981. február 3. /afp/ - hétfőn pokolgépes merényletet hiúsítottak meg az nszk-beli hessen tartományban levő bűdingeni amerikai katonai repülőtéren. két helikopteren házilag barkácsolt pokolgépeket találtak, amelyeket még idejében hatástalanítottak.

embercsempészek

new york, 1981. február 3. /upi/ - new york történetének eddigi legnagyobb embercsempész-akcióját hiúsította meg hétfőn az amerikai rendőrség egy telefonbejelentés alapján. összesen nyolcvannégy, latin-amerikából érkezett illegális bevándorlót vettek őrizetbe. 33 ember egy lakásban rejtőzködött, ötvenegy pedig az épület előtt parkoló zárt teherautóban zsufolódott össze. az illegális bevándorlók fejenként 500 dollárt fizettek két embercsempésznek, akiket a rendőrség rövid tűzharc után letartóztatott.

dán kp - rakéták

koppenhága, 1981. február 3. /adn/ - a dán kommunista párt kedden ismételten követelte, hogy érvénytelenítsék a nato 1979 decemberében hozott határozatát az új típusú rakétafegyverek nyugat-európai telepítéséről és haladéktalanul kezdődjenek tárgyalások az európai leszerelésről. észak-európának el kell érnie, hogy atomfegyvermentes övezetté nyilvánítsák - hangsúlyozza a nyilatkozat, amely felszólítja a dán kormányt: határolja el magát az amerikai kormánytól a békét veszélyeztető kijelentéseitől.

a hosszú élet titka

athén, 1981. február 3. /afp/ - „ha sokáig akarsz élni, egyél házikenyert, hagymát, fokhagymát, olajbogyót és kerüld az orvosokat,, - rendszerint ezt tanácsolja fiatal látogatóinak a 120 éves aszpaszia kucuku, aki a közép-görögországi mosokaria faluban él „alig 75 éves,, lányával. kucuku asszony már nem is tartja számon

kül

- 43 -

1981.02.03.

unokáinak és dédunokáinak számát. a tiszteletre méltó kora ellenére szellemileg friss matróna fiatal látogatóinak mindig elmeséli, hogy sosem volt alkalma megtanulni az írás-olvasás tudományát, mert fiatalágában a családi gazdaság ötszáz birkájának gondozása kötötte le minden idejét.

to fm ha

17.36 030281 2009

-. -

sk0052 4 230 mtik1053

sziria, libanon, izrael /1.rész/

beirut, 1981. február 3. /mti/ - damaszkuszi látogatását befejezve kedden visszaérkezett beirutba fuad butrosz libanoni külügyminiszter, akit hétfő este fogadott hafez asszad szíriai elnök. butrosz átadta a szíriai államfőnek szarkisz libanoni elnök üzenetét, majd khaddam külügyminiszter jelenlétében eszmecsere folytattak libanon politikai és közbiztonsági problémáiról, a közel-keleti helyzetről, a két szomszédos ország együttműködésének erősítéséről, valamint asszad és szarkisz tervezett találkozásáról.

a libanoni külügyminiszter beiruti nyilatkozatában meglepéssel szövelt damaszkuszi tárgyalásairól. kiemelte, hogy a szíriai vezetés nagy megértést tanúsított libanon nehézségei iránt, s valamennyi megvitatott kérdésben megegyezett a két fél álláspontja. butrosz közölte, hogy a szíriai-libanoni csúcstalálkozóra február második felében kerül sor.

közben nyugtalanságot keltett libanonban a hír, hogy a jobboldali fegyveres erők parancsnoksága általános mozgósítást rendelt el az ellenőrzése alatt álló területeken. katonai szolgálatra kötelezik a 16 és 45 év közötti férfiakat és nőket, s kiképzésben részesítik az iskolai tanulókat. a kiképzésben kitűnt személyeket az egyesült államokba és nyugat-európába küldik további, szakosított képzésre.

a jobboldali miliciák egyidejűleg felemelték a keresztény körzetekre kivetett adókat. miután a jobboldali parancsnokság a „náboru közelségével,, indokolta a mozgósítást, sok pánikba esett keresztény család nyugat-beirutba és hegyvidéki községekbe próbál áttelepülni.

ll

kül

- 44 -

1981.02.03.

jasszer arafat, a palesztinai felszabadítási szervezet elnöke korábban azzal vádolta rafael eitan tábornok izraeli vezérkari főnököt és besir gemayelt, a jobboldali miliciák parancsnokát, hogy közös tervet dolgoztak ki a palesztin menekültek elleni támadásra. e terv ismeretében a pfsz is általános mozgósítást rendelt el.
/folyt./

bz/zsa pl
17.41 030281 1941

.-

sk0053 4 230 mtik1054

sziria, libanon, izrael /2.rész/

a keddre virradó éjszakán izraeli rohamosztatok szálltak partra a dél-libanoni szidontól északra, s támadást intéztek a tengerparti uton közlekedő járművek ellen. a palesztin-libanoni szövetséges erők egy harcosa életét vesztette, s három társa megsebesült. a szövetséges erők osztagai egyórás tüzpárbajt vívtak a támadókkal.

bz/zsa pl ha
17.42 030281 0393

.-

sk0054 4 230 mtik1055

chirac elnökjelölt /1.rész/

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1981. február 3. /mti/ - jacques chirac, a „tömörülés a köztársaságért”, /rpr/ elnöke, párizs polgármestere, kedden bejelentette, hogy a tavaszi választásokon maga is indulni kíván az államfői címért. chirac a kampány idejére nem fogja gyakorolni az 1976. december 5-én általa alapított gaullista párt, az rpr elnöki tisztét, a párt „fölé”, kívánja helyezni magát.

a 48 éves politikus, giscard volt miniszterelnöke keddi nyilatkozatában azt hangsúlyozza, hogy „meg kell állítani franciaország hanyatlását”, mert chirac szerint az ország gyengül, nemzetközi pozíciói lemorzsolódnak, a közhangulatot „a

18

kül

- 45 -

1981.02.03.

beletörődés és a kétely,, jellemzi. a jelenlegi államfő elleni burkolt bírálatának összefoglalásaként chirac azt hangsúlyozza, hogy franciaország, „ha akarja,, mindenkinek biztosíthat munkát, megerősítheti jelenlétét a világban, az igazi demokrácia példáját szolgáltathatja - ehhez azonban ma hiányzik az ambíció és az erőfeszítésre való eltökéltség. chirac a személye körüli tömörülésre szólítja a franciákat.

chirac biztosan számíthat arra, hogy az rpr szombaton összeülő kongresszusa támogatni fogja jelöltségét, a jelek szerint a gaullista mozgalom viszont mégis megosztva indul az elnökválasztási küzdelembe. michel debré, de gaulle első miniszterelnöke már nyár óta folytatja saját kampányát és számos nyilatkozatban hangsúlyozta, hogy nem fog visszalépni - márpedig az első fordulóban debré „elviheti,, április 26-án a gaullista szavazatok 4-8 százalékát is. ha tehát debré kitart továbbra is, chirac semmiképpen sem számíthat arra, hogy bejusson a második fordulóba, amelyben május 10-én a két legjobb eredményt elérő jelölt csap össze. ugyancsak ismeretlen tényező, mit fog tenni marie-francoise garaud asszony, chirac egykori tanácsadója, aki ugyancsak önálló kampányt folytat. /folyt./

bd/zsa fm ha

17.55 030281 1938

.-

sk0055 4 230 mtik1056

chirac elnökjelölt /2.rész/

michel debré már előre jelezte, hogy chirac az ő szemében „súlyos hibát,, követne el, ha jelöltetné magát. miután ez bekövetkezett, debré még nem nyilatkozott, választási vezérkara viszont vitriolos nyilatkozatot adott ki, amelyben azzal vádolja chiracot: amikor 1974-ben giscard d'estaing megválasztását támogatta a gaullista mozgalom hivatalos jelöltjével szemben, akkor megfosztotta a mozgalmat az elysée-palotától - amikor pedig 1976-ban lemondott a miniszterelnöki tisztségről, megfosztotta a kormány vezetésétől is. most pedig magára vállalta a felelősséget, hogy egyszer s mindenkorra szétválassza a gaullizmusra hivatkozó mozgalmat.

chirac jelöltségének bejelentése következtében bizonyos, hogy az elnökválasztás a kormánytöbbség belső harca is. a jelenlegi államfő számára előnyt jelenthet ugyan, hogy gaullista vetélytársai egymással versenyeznek, viszont a mozgalom különböző áramlatai így maximális összesített eredményt érhetnek el, csökkentve az első fordulóban a giscard d'estaingre eső szavazatokat. a döntő második

le

kül

- 46 -

1981.02.03.

fordulóra egyelőre nem lehet kiszámítani a politikai erők mozgását, de ha a többségen belül a csata igen éles légkörben zajlik, az a szocialista mitterrand malmára hajthatja a vizet.

maga giscard d'estaing államfő még nem nyilatkozott terveiről, de a france-soir keddi száma tudni véli, hogy március elsején fogja bejelenteni, hivatalosan, hogy újra jelölteti magát az államfői tisztségre.

bd/zsa fm ha

17.59 030 281 1491

..

sk0056 4 230 mtik1057

izraeli választások

hitu anna az mti tudósítója jelenti

kairó, 1981. február 3. /mti/ - az izraeli knesszet alkotmányjogi bizottsága kedden kompromisszum mellett döntött, s úgy határozott, hogy június 30-át javasolja az előrehozott választások időpontjául.

a jeruzsálemi rádió kommentárja szerint a begin-kormány által javasolt július 7-i dátummal szemben a törvényhozásban képviselt ellenzéki pártok oly nagy ellenállást tanúsítottak, hogy az illetékes parlamenti bizottság elvetette a júliusi időpontot.

ismeretes, hogy az izraeli munkapárt április végére szeretné előrehozni az erőpróba időpontját, s a többi között azzal érvel, hogy a jelenlegi katasztrófális gazdasági helyzetben, a 150-180 százalékos infláció és növekvő munkanélküliség közepette az ország nem engedheti meg magának a hosszú és költséges választási kampányt. a többséget elvesztett kormánykoalíció viszont éppen időt szeretne nyerni, hogy véghezvihesse folyamatban lévő újabb telepítési terveit az elfoglalt palesztin területeken s rendezhesse szétzilált sorait. az időpont kérdésében a végső szót a törvényhozás mondja ki.

hf/fe pl ha

18.05 030 281 1148

..

kül

- 47 -

1981.02.03.

sk0057 4 300 mtik1058

reagan /1.rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1981. február 3. /mti/ - reagan amerikai elnök egy kedden napvilágot látott interjújában kijelentette: kész bármikor tárgyalászatához ülni a szovjet vezetőkkel a nukleáris fegyverek „megfelelő csökkentésének megvitatására”, reagan kilátásba helyezte az egyesült államok közel-keleti katonai jelenlétének fokozását. mérsékelten ugyan, de bírálta izraelt túlságosan mohó településpolitikájáért.

az új amerikai elnök látszólagos engedékenysége a stratégiai fegyverkorlátozási tárgyalások ügyében nem jelent lényegi módosulást washington álláspontjában, hiszen a republikánus kormányzat lényegében elutasította az eddigi salt-tárgyalások eredményeit. így az amerikai álláspont egyetlen új eleme: reagan ezuttal nem akarta, vagy „elfelejtette”, összekapcsolni a salt-tárgyalások kérdését egyéb vitás problémákkal.

egy multheti kijelentését kiegészítve reagan közölte: „tájékoztattam a külügyminisztériumot, hogy nincsenek konkrét időpontokhoz kötve azok a megbeszélések, amelyek a jövőben a /fegyverkorlátozási/ tárgyalásokhoz vezethetnek. bármely időpontban óhajtanak /szovjet részről/ tárgyalászatához ülni, hogy megvitassuk a nukleáris fegyverek megfelelő, indokolt csökkentését, a magam részéről készséggel megkezdem ezeket a tárgyalásokat”,.

a the new york times és több más lap munkatársaival folytatott beszélgetésében reagan nagy teret szentelt az amerikai katonai jelenlét fokozásának a közel-keleten. reagan terveit „meggondolatlan szovjet lépések”, megakadályozásának szándékával próbálta indokolni.

izrael „erkölcsi és katonai tekintélyét”, dicsérve az amerikai elnök kijelentette: ellentétben a carter-kormányzattal, nem tekinti jogellenesnek a jordán folyó nyugati partján folytatott izraeli településpolitikát. ota viszont izraelt a tulzott „sietségtől”, amely a camp david-i folyamat folytatása szempontjából még számára is „szükségtelenül provokatív”, tünik.

amerikai katonai jelenlétén azt kell érteni, hogy az egyesült államoknak megfelelő katonai erővel kell rendelkeznie a szovjetunió elrettentéséhez - fejtegette reagan.

br/gi fm ha

18.30 030 281 2189

..

sk0058 4 300 mtik1059

reagan /2.rész/

reagan ezuttal kevésbé szélsőséges hangot ütött meg a palesztinai felszabadítási szervezet megítélésében. elismerte, hogy a palesztinoknak „bármely rendezésben részt kell kapniuk,, , s noha támadta a felszabadítási szervezetet, amely „nem a palesztinaiak választott testülete,, , azt kénytelen volt feltételezni, hogy „maguk a palesztinaiak elismerik a pfsz vezető szerepét,,.

a beszélgetés végén reagan világosan utalt arra, hogy az amerikai kormányzat a tuzok hazatérését a nacionalista érzelmek felszítására kívánja felhasználni. „a nép szomjuhozik a nemzetet egyesítő szellemre,, , s az elnök e szellem „ébredésére,, , érdeklődésében „kész a kommunikáció minden eszközének felhasználására,, - mondta.

br/gi fm ha

18.35 030281 0761

-.-

sk0059 4 230 mtik1060

zsivkov - izvesztyija /1.rész/

moszkva, 1981. február 3. /mti/ - todor zsvkov, a bolgár kommunista párt központi bizottságának első titkára, a bolgár népköztársaság államtanácsának elnöke terjedelmes nyilatkozatot adott az izvesztyija című szovjet lapnak. a lap abból az alkalomból kért választ kérdéseire, hogy az idén a bolgár nép számos nagy esemény előtt áll: összeül a bkp xii. kongresszusa, megemlékeznek az 1956 áprilisi központi bizottsági ülésről, a bolgár forradalmi marxista párt megalakulásának 90. s a bolgár állam létrejöttének 1300. évfordulójáról.

zsivkov a többi között kijelentette:

„a bolgár állam létrejötté tizenhárom évszázados jubileumának évében ismét aláhúzzuk, milyen rendkívüli jelentőségű az a tény, hogy bulgária a szocialista közösséghez tartozik, s hogy mindennek előtt szoros barátság, szövetség köti össze a testvéri szovjetunióval. ezek a tények kimagaslóan fontosak hazánk nemzeti függetlensége, szocialista államként történő szabad és állandó fejlődése szempontjából,, - hangoztatta.

nemzetközi kérdésekről szólva kijelentette: az egyesült államok és néhány más tőkés ország imperializmusának legreakciósabb körei néhány év óta szegyenletes rágalmozó hadjáratot folytatnak, valóságos lélektani háborút indítottak a létező szocializmus és annak fő ereje, a szovjetunió ellen. „vitathatatlanul ujjászületett az imperializmusnak az az igénye, hogy meghatározza az emberiség sorsát. de mesterkedéseik nem az imperializmus erejéről, sokkal inkább gyengeségéről tanuskodnak.

teljes kudarcra vannak itélve azok az imperialista kísérletek is, amelyekkel a világszocializmus kárára akarják megváltoztatni a világban létrejött erőviszonyokat. a tőkés országokban is meglehetősen befolyásos politikai és üzleti körök így ítélik meg ezt. semmi kétségünk sincs aziránt, hogy a világ békéje ma mindeneke előtt a szovjetunió, a varsói szerződés valamennyi tagállama erején alapul. /folyt./

ki/fe ha

18.44 030281 1961

-.-

sk0060 4 230 mtik1061

zsivkov - izvesztyija /2.rész/

a bkp kb első titkára szólt a szovjetunió kommunista pártjának küszöbön álló xxvi. kongresszusáról is, hangsúlyozva, hogy a kongresszus az év legjelentősebb eseménye lesz. a szovjetunió eredményei, amelyeket a nagyfontosságú társadalmi kérdések megoldásában, a népjólét emelésében, az ország gazdasági potenciáljának és védelmi képességének fokozásában ért el, minden becsületes embert, köztük a nem kommunista meggyőződésűeket is megörvendeztetik - mondotta a többi között todor zsvkov.

ki/fe ha

18.45 030281 0550

-.-

sk0061 4 230 mtik1062

Lengyel fejlemények

Varsó, 1981. február 3. /mti/ - Lengyelország déli részén, a bielsko-bialai vajdaságban nyolcadik napja tart a regionális „szolidaritás”, szervezet által meghirdetett „általános sztrájk”, amely mintegy 120 üzemet érint. a vajdaság városaiban továbbra is áll a tömegközlekedés, az élelmiszerüzletek azonban nyitva vannak. keddre virradó éjjel kormánybizottság, kedden délelőtt pedig Lech walesa érkezett bielsko-bialába. délelőtt megkezdődtek a tárgyalások a kormánybizottság és a „szolidaritás”, üzemi sztrájkbizottsága között.

rzeszóban folytatódta a tárgyalások a helyszínen tartózkodó kormánybizottság és a „szolidaritás”, helyi képviselői között. ebben a városban a földművesek szakszervezetének megalakítása a központi téma.

a jelenia góra-i vajdaságban is kormánybizottság tárgyal. a wroclawban folyó megbeszéléseken részt vevő helyi „szolidaritás”,-képviselők a vajdaság több vállalatának gazdasági vezetői ellen „emeltek panaszt”, , vagyis leváltásukat követelik.

kn ai

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a walbrzych közelében lévő swidnica egyik templomában a „falusi szolidaritás”, bejegyzését követelve nyolcadik napja folytatja éhségstrájkját nyolc egyéni gazdálkodó. mint a varsói rádió jelentette, eredetileg tizenegyen voltak, az akció három résztvevőjét azonban kedden reggel kórházba kellett szállítani.

kn/dj ai ha

18.48 030281 1461

-.-

sk0062 4 230 mtik1063

tajvani tengeralattjárók

hága, 1981. február 3. /mti/ - a holland képviselőház kedden javaslatot szavazott meg, amely felszólítja a kormányt: változtassa meg elhatározását és ne engedje meg két tengeralattjáró szállítását tajvannak. a holland kormány e döntése ellen a kínai népköztársaság kormánya erőlyesen tiltakozott és a többi között gazdasági rendszabályokkal fenyegette meg hágát.

a kormány határozata ellen szóló javaslatot a „demokraták 1966”, nevű párt nyújtotta be. az ellenzéki pártokon kívül azonban a keresztény történelmi unió, tehát az egyik, a kormánykoalícióhoz tartozó párt tizenegy képviselője is a „demokraták 1966”, javaslata mellett foglalt állást. így a kormány kisebbségbe szorult a kérdésben.

a szavazás után a „demokraták 1966”, parlamenti csoportjának vezetője megkérdezte van agt miniszterelnököt, vajon ezután is fenntartja-e eredeti elhatározását és megengedi-e a két tengeralattjáró eladását tajvannak. a miniszterelnök megígérte, hogy a kormány tanácskoznai fog és elhatározásáról értesíti a képviselőházat.

politikai megfigyelők a szavazást különösen jelentősnek tartják, mert tavasszal parlamenti választásokra kerül sor hollandiában, s most ismét bebizonyosodott, hogy a kereszténydemokrata tömörülést alkotó csoportok között nincs összhang.

pd/dj fm ha

18.53 030281 1331

-.-

sk0063 4 200 mtik1064

forlani-szovjetunió /1.rész/

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1981. február 3. /mti/ - forlani olasz miniszterelnök kedden megpróbálta összemosni a nemzetközi, így az olasz terrorizmust is a szovjetunió külpolitikai törekvéseivel. azzal rágalmazta meg a szovjet kormányt, hogy olaszországhoz intézett tiltakozó jegyzékében csak „elvíleg”, ítélte el a terrorizmust, valójában viszont támogatja azt „a befolyása alatt lévő

xl

térségekben,,. forlani a szovjetunióra háritotta a felelősséget az enyhülés elakadása miatt.

az olasz kormányfő a képviselőháznak a terrorizmus nemzetközi szálairól folytatott vitájában olyan képet festett a szovjetunióknak és a szocialista közösség országainak a társadalmi haladásért és a szocializmusért vívott nemzetközi méretű harcáról, mintha az nemzetközi terrorizmussal volna egyenlő. összefüggésbe hozta a terrorizmust a haladó erők nemzetközi térnyerésével, a nemzeti forradalmi és felszabadító mozgalmakkal. ennek keretébe illesztette az afganisztámnak nyújtott szovjet katonai segítséget.

nem tett ugyan említést „kommunista veszélyről,, , de egész beszédének ez volt a fő mondanivalója. így jutott arra a következtetésre, hogy a nato-államoknak, köztük itáliának, meg kell erősíteni szövetségi rendszerüket, el kell mélyíteniük szolidaritásukat a „fenyegető perspektívával,, szemben.

külön kitért a földközi-tengeri nato-országok együttműködésének fontosságára. a törökországi polgári demokrácia felszámolását és a katonai hatalomátvételt a terrorizmussal és a térség rendkívül kiéleződött nemzetközi helyzetével magyarázta. végül felszólította a szovjetuniót és a többi szocialista államot, hogy fogadják el az olasz javaslatot, amelyet más nyugati országokkal együtt a terrorizmus elleni harcról terjesztettek a madridi értekezlet elé.

a kormányfő beszédéről kedden délután elkezdődött a vita. pajetta, az okp vezetőségi tagja úgy vélekedett, hogy forlani beszéde a nemzetközi kapcsolatok elmérgesítésének irányába hatott./folyt.köv./

se/gi fm ha

18.58 030281 2048

.-.

sk0064 4 200 mtik1065

forlani - szovjetunió /2.rész/

milani, a proletár egységpárt /pdup/ egyik vezetője arról szólt, hogy „járjanak a nagy amerikai szövetséges kedvében,,. craxi, az oszp és longo, a oszdp főtitkára elégedetten nyilatkozott az elhangzottakról. /mindketten hangadói voltak a terrorizmussal kapcsolatos szovjetellenes kampánynak./ a kereszténydemokraták megtapsolták forlani előterjesztését, míg az ujfasiszták kevesellték a határozottságot és az erélyességet.

cl

római megfigyelők szerint forlani beszéde arra utal, hogy olasz hatalmi körök erősen hajlamosak engedményekre az új amerikai külpolitika irányában. a szovjetunió elleni rágalmozó kampányt egyesek a hivatalos állami politika szintjére kívánják emelni, ami további zavaró tényező lehet a kelet-nyugati kapcsolatokban.

forlani másrészt engedményt tett azoknak az olasz jobboldali erőknek, amelyek már régóta arra törekedtek, hogy úgy tüntessék fel a „vörös brigádokat,, mintha azok „a kommunisták rohamosztagai,, volnának. végső soron a terrorizmus mögött meghuzódó erőknek tett engedményről van szó, amely veszélyesen hátráltatja az olaszországi terrorizmus ellen 11 éve folytatott harc sikeres megvívását.

se/zsa fm ha

19.02 030281 1211

.-.

sk0065 4 230 mtik2001

hírek afganisztánból

kabul, 1981. február 4. /taszsz/ - az afganisztáni biztonsági erők a helyi lakosság támogatásával folytatják az ellenforradalmi csoportok felszámolását. a bakhtar hírügynökség jelentése szerint az elmúlt napokban herat és kunduz tartományokban több sikeres akciót hajtottak végre. a hatóságok kínai és amerikai gyártmányú fegyvereket foglaltak le.

- x -

afganisztáni dolgozók tartományi és járási központokban tömeggyűléseken biztosították támogatásukról az alakulóban levő afgán hazafias frontot. a front megalakításának gondolata a nemzeti és hazafias erők decemberben tartott konferenciáján merült fel. a tömeggyűlésekre az ország számos tartományában - többek között heratban, kunduzban, és badghiszban került sor.

pf ai

19.07 030281 0828

cl

.-.

sk0066 4 230 mtik2002

kambodzsa - határincidensek

phom penh, 1981. február 3. /taszsz/ - a thaiföldi hatóságok fokozzák a kambodzsai népköztársaság elleni felforgató tevékenységüket és növelik a feszültséget a kambodzsai-thaiföldi határtérségben.

a thaiföldi légierő gépei január 25. - 29. között hat alkalommal sértették meg a kambodzsai népköztársaság légtérét - jelentette az spk kambodzsai hírügynökség. thaiföldi tűzérési erők több mint nyolcvan esetben vették tűz alá a kambodzsai határkörzetet. a thaiföldön menedéket talált pol-potista bandák tűzérési fedezet alatt 19 alkalommal hatoltak be kambodzsai területre, a kambodzsai néphadsereg erői azonban visszavonulásra készítették a támadókat.

az új év első heteiben a thaiföldi tűzérés csaknem száz alkalommal lőtt kambodzsai területeket, a gyakori fegyveres provokációkkal egyidőben a thaiföldi hatóságok folytatják rágalomhadjáratukat, melynek célja, hogy a kambodzsai népköztársaságot tegyék felelőssé a határtérségben uralkodó feszült helyzetért - hangsúlyozza az spk hírügynökség.

pf a1
19.10 030281 1062

-.-

sk0067 4 230 mtik2003

spanyol kormányválság

madrid, 1981. február 3. /ap/ - magasszintű spanyol parlamenti források kedden megerősítették: i. jános károly király a jövő héten újabb megbeszéléseket tart a pártokkal az adolfo suárez miniszterelnök lemondása miatt kirobbant kormányválság megoldására. az uralkodó vasárnap fejezte be az első tárgyalási sorozatot, de eredmény nélkül. a királynak olyan jelöltet kell találnia, akit a törvényhozók elfogadnak; ha ugyanis az általa javasolt jelölt megbukik a parlamenti bizalmi szavazáson, akkor az alkotmány értelmében két hónapon belül választásokat kell tartani. a választások egyébként csak 1983-ban lennének időszerűek.

a lemondott miniszterelnök kormánypártja, a demokratikus centrum unió /ucd/ leopoldo calvo sotelot javasolta suárez utódjának. az ucd kereszténydemokratái és liberálisai azonban kifogásolják személyét, mondván, tulságosan is közeli barátja volt a visszalépett

ll

kormányfőnek, maga calvo sotelo - aki a gazdasági ügyekért felelős miniszterelnök-helyettes volt suárez alatt - kijelentette, hogy lemond jelöltségéről, ha nem támogatja őt az összes koalíciós párt. az ucd február 6-8 között rendez országos kongresszust, tehát ekkor tisztázódhatnak az erővonalak.

politikai körökben úgy vélik, hogy ha suárezeknek nem sikerül az egységesítési akció a kongresszuson, akkor az ucd valószínűleg két részre szakad. ez utat nyitna felipe gonzáleznek, a spanyol szocialista munkáspárt /psoe/ főtitkárának a kormányfői jelöltségre. a pártnak jelenleg 120 helye van a parlamentben, tehát gonzález miniszterelnökségének elfogadtatásához koalíciós partnerekre van szüksége.

a képviselőháznak 350 tagja van: ebből 176-nak kell bizalmat szavaznia a kormányfőjelöltnek. az ucd szociáldemokratáinak parlamenti csoportja - 30 mandátum fölött rendelkezik - értesülések szerint kész a psoe-főtitkár mögé állni.

felipe gonzález a királlyal múlt héten tartott megbeszélése után felajánlotta: hajlandó kormányt alakítani, ha az ucd nem képes a politikai pártok bizalmát elnyerő jelöltet állítani a kormányfőségre.

rp fm ha

19.17 030281 2090

-.-

sk0068 4 300 mtik2004

abuhaszira

kairó, 1981. február 3. /mti/ - aharon abuhaszira, a begin-kormány jelenleg is hivatalban lévő vallásügyi minisztere ártatlannak vallotta magát kedden a jeruzsálemi körzeti bíróság előtt, amely korrupcióval és közpénzek hűtlen kezelésével vádolja a minisztert és három társát. a vádirat szerint abuhaszira törvénytelenül mintegy 650 ezer izraeli sékel értékű összeget utaltatott ki saját minisztériuma költségvetéséből több vallási iskolának, s a jogtalanul juttatott pénzüsszegekből jelentős mennyiséget hálapénz gyanánt munkatársai közvetítésével visszakapott. a tisztázatlan ügy három másik résztvevője is vádlottként szerepel a miniszter perében. a hathónapos vizsgálat után kedden kezdődött bírósági tárgyalást egyórás ülés után február 15-re elnapolták.

ll

a miniszter, akit a bíróság épületéből távozóban hívei lelkes ovációval fogadtak, továbbra is határozottan állítja, hogy az ellene indított eljárás politikai ellenfeleinek „mesterkedése”, s jelezte, hogy a tárgyalás során le akarja leplezni ezeket az erőket.

a vallásügyi tárca vezetőjét a parlament három héttel ezelőtt fosztotta meg képviselői mentelmi jogától, s ezzel lehetővé vált, hogy - izrael történetében először - polgári büntető eljárást indítsanak a hatalmon lévő kormány egyik tagja ellen.

abuhaszira, a likud legnagyobb koalíciós partnere a nemzeti vallási párt képviselőjeként került a kormányba, amelynek választótáborához főként a hátrányosabb helyzetű, afrikából és ázsziából bevándorolt szefard zsidók tartoznak. a miniszter szerint ellenfelei - a politikai és gazdasági hatalmat kézben tartó /európai eredetű/ vezető körök - az ő személyében éppen ezeknek a rétegeknek a képviselőjét akarják lejáratni.

a miniszter ellen indított eljárás erősen veszélyezteti pártja a nemzeti vallási párt jövőjét is. az nvp minden előző kormányban részt vett, most azonban nem egészen fél évvel a következő választások előtt a pártban súlyos válság jelei mutatkoznak. ellentétek vannak a vezetésben is jozsef burg belügyminiszter és zevulun hammer oktatási miniszter között.

hf/dj pl ha

19.21 030281 2110

-.-

sk0069 4 230 mtik2005

rövid hírek

analfabéta banditák

palermó, 1981. február 3. /upi/ - a bankban sorbanállás közben tartóztatott le két bankrablót a szicíliai rendőrség. a banditák, fegyverrel a zsebükben, nyugodtan olvasgatták az újságot, amikor a rendőrök bankrablási kísérlet címén lefűlelték őket. az egyik rendőr ugyanis emlékezett rá, hogy mindkét rabló írástudatlan...

mcaliskey

belfast, 1981. február 3. /ap/upi/ - michael mcalsky, bernadette devlin katolikus polgárjogi harcos férje, elhagyta a kórházat és három gyermekével titkos lakhelyre költözött. mint

ismeretes, a család belfast környéki otthonába január 16-án három álarcos fegyveres hatolt be, és gyermekeik jelenlétében több lövéssel súlyosan megsebesítette a házaspárt. bernadette devlin 24 órán át élet és halál között lebegett, majd napokig eszméletlenül feküdt a kórházban. ma már túl van a veszélyen, de még nem teljesen egészséges.

hasis

larnaca, 1981. február 3. /ap/ - a ciprusi rendőrség három tonna hasist talált egy kis török motoros hajó fedélzetén, és letartóztatta a bárka hét főnyi személyzetét. ez volt a harmadik kábítószer szállítmány, amelyet a ciprusi rendőrség az utóbbi négy hónapban hasonló körülmények között foglalt le. szakértők véleménye szerint a rakományokat libanomból indították utnak európai megrendelők számára. a kedden lefoglalt három tonna hasis fekete piaci ára közel 3 millió dollár.

sm fm ha

19.24 030281 1429

-.-

sk0070 4 230 mtik2006

gro harlem brundtland

oslo, 1981. február 3. /afp/ap/upi/ - gro harlem brundtland asszony, norvégia kedden kinevezett kormányfője, az első nő norvégiában, akit megbíztak a miniszterelnöki teendők ellátásával és 41 évével egyben a világ legfiatalabb miniszterelnökéje.

az amerikai, harvardi orvosgyetemet végzett új kormányfő villámgyors karriert futott be a norvég politikai életben. ebben segítette a családi háttér is: az ötvenes években apja a munkáspárti kormányokban a szociális ügyek minisztere, majd hadügyminiszter. lánya az ifjusági szervezetekben végzett munkája után a közegészségügy és a környezetvédelem harcosa lett. egyebek között kiállt az abortuszért és a környezet aktív védelméért. népszerűsége gyorsan emelkedett és minthogy pártja, a norvég munkáspárt éppen a fiatalokkal erősítette meg sorait, felhagyott az orvosi pályával és politikusként tette ismertté magát. 1974-ben már a környezeti ügyek minisztere és 1975-ben a norvég munkáspárt alelnökévé választják. a parlamentnek 1977 óta tagja és tavaly óta egyben a parlament külügyi bizottságának elnöke. oslóban úgy vélekednek, hogy a norvég munkáspárt áprilisi kongresszusán ismét egyesítik az 1975-ben egymástól szétválasztott pártvezetői és kormányfői tisztséget és gro harlem brundtland lesz a párt elnöke.

ad

a négygyermekes új miniszterelnöknőt kemény és határozott egyéniségnek tartják. ilyen határozottsággal támogatja norvégia nato-n belüli elkötelezettségének növelését és azt a nem kevés bel- és külpolitikai problémát okozó döntést, amellyel norvégia jóváhagyta, hogy területén az egyesült államok hadfelszerelést és hadianyagot tároljon.

a norvég munkáspárt azt várja gro harlem brundtland kinevezésétől, hogy az 1981. szeptemberében esedékes általános választásokig többek között éppen az e kérdésben megosztott választókat sikerül tömörítenie a párt mögött és ezzel együtt a párt belső egysége is megszilárdul. tavalyi közvéleménykutatási adatok szerint ugyanis a norvég munkáspárt az 1977-es választásokhoz képest híveinek tíz százalékát veszítette el.

fg fm ha

19.41 030281 2086

--

sk0071 4 230 mtik2007

salvador

havanna/san salvador/tegucigalpa, 1981. február 3.
/taszsz/efe/adn/ - több órás ütközet zajlott le kedden salvador központi tartományában a farabundo marti nemzeti felszabadítási front és az országot kormányzó reakciós junta egységei között - jelentette a prensa latina hírügynökség.

a juntával szembenálló fegyveresek san salvadorban felgyújtották a légiereők egyik üzemanyagraktárát. kedden reggel nagyerejű bomba robbant az oktatási minisztérium előtt, megrongálva az épület alsó részét. áldozatok nem voltak, de az anyagi kár jelentős. bomba rongálta meg az igazságügyi palotát is.

mint a hírügynökségi jelentésekből kitűnik, a junta és a különböző féllegális fasiszta csoportok szünet nélkül folytatják terrorhadjáratukat a polgári lakosság ellen. kedd reggel a fővárosban tíz ember holttestét találták meg, amelyeken világosan kivehetőek voltak a kínzások nyomai. santa ana városban bestiális módon meggyilkoltak két tanárnt.

a junta újabb harminc nappal meghosszabbította az ország egész területén az ostromállapotot. katonái tucatjával tartóztatják le a rendszer ellenfeleit.

ll

a hondurasi hadsereg egységei az ország salvadorral határos tartományában letartóztattak husz menekült salvadori parasztot. a salvadoriak egy hondurasi nagybirtokra szegődtek, hogy támogathassák otthon szükölködő hozzátartozóikat.

salvador visszahívja nicaraguai nagykövetségének konzuláris és adminisztratív személyzetét - közölte kedden fidel chavez mena, a junta külügyminisztere. ez azonban, mint mondta, nem jelenti a két ország kapcsolatainak megszakadását.

az előzmények közé tartozik, hogy salvador nicaraguában akkreditált korábbi nagykövete januárban lemondott tisztségéről és csatlakozott a junta-ellenes mozgalomhoz. a salvadori katonai hatóságok és a fasiszta szervezetek ezt követően provokációkat követtek el nicaraguai repülőgépek és diplomáciai létesítmények ellen.

kf pl ha

19.51 030281 1946

--

sk0072 4 230 mtik2008

iráni-irak

beirut, teherán, genf, 1981. január 3. /up, afp, reuter/ - irán kedden azzal vádolta irakot, hogy katonai megállapodást írt alá öt perzsa-öböl-menti országgal néhány nappal a két szomszédos ország közötti ellenségeskedések kitörése előtt.

a pars hivatalos iráni hírügynökség meg nem nevezett forrásokra hivatkozva azt állította, hogy irak szaud-arábiával, kuvaittal, katarral, bahrainnal és az egyesült arab emírségekkel kötött megállapodást, amelynek értelmében az említett országok kötelezettséget vállaltak, hogy bagdadot ellátják mindenfajta szükséges hadifelszereléssel és egyéb szállítmányokkal. a pars szerint a megállapodás kiterjedt arra is, hogy szaud-arábia és kuvait növeli olajtermelését.

iráni azzal is vádolta a két említett országot, hogy a megnövelt olajexportból származó bevételek jelentős részét irak megsegítésére fordították.

ll

magasrangú iráni személyiségek nyilatkozatai ezzel egyidőben megerősíteni látszanak, hogy az iráni nemzetiségi területeken újult erővel kitört összetűzések károsan hatnak az iráni haderő - irak elleni - harckészségére. az iszlám forradalom című lapban kedden megjelent írásában maga baniszadr elnök vélekedett úgy, hogy a „belső iráni,„ harcok nagymértékben gyengítik az iráni hadsereg ütőerejét. az államfő érvelése szerint az iráni hadsereg eredményesebben vehette volna fel a harcot az irakiakkal szemben, ha a „kurdisztán nevében tevékenykedő csoportok,„ nem keltek volna fel az iszlám kormányzat ellen. baniszadr szerint ha „a kurdisztáni lekötöttségre,„ nem lett volna szükség, az iraki offenzíva visszaverhető lett volna. egyidejűleg az államfő felszólította a kurd felkelőket, hogy tegyék le a fegyvert.

ugyanebben a lapban megjelent nyilatkozatában valliolah fallahi vezérkari főnök emlékeztetett arra, hogy kurdisztánban immár huszonkét hónapja tartanak a harcok. bagdad - fallahi vádjai szerint - „azért teremtette a kurdisztáni problémát, hogy tekintettel már tervbe vett későbbi agressziójára az iráni haderőt meggyengítse,„

genfben hétfőn bejelentették: a nemzetközi vöröskereszt, valamint az ENSZ képviselői tárgyalásokat kezdtek a shatt-al-arab folyón rekedt hetven hajó szabad elvonulásának biztosítására.

pl ha

20.06 030281 2242

-.-

sk0073 4 230 mtik2009

rövid hírek

szovjet - jugoszláv

moszkva, 1981. február 3./taszsz/ - az szkp kb meghívására január 28 és február 3-a között baráti látogatáson a szovjetunióban tartózkodott vlado janzsics, a jksz kb elnökségének végrehajtó titkára. janzsics találkozott borisz ponomarjovval, az szkp kb pb póttagjával, az szkp kb titkárával és konsztantyin ruszakovval, az szkp kb titkárával. a nyílt, elvtársi légkörben lezajlott megbeszéléseken a felek kölcsönösen tájékoztatták egymást az szkp xxvi. illetve a jksz xii. kongresszusát megelőző felkészülésről, a két párt kül-és belpolitikai tevékenységéről.

chmoupek algériában

ce

algír, 1981. február 3./ctk/ - bohuslav chmoupek, a csehszlovák szocialista köztársaság külügyminisztere négynapos hivatalos látogatásra az algériai demokratikus és népi köztársaságba érkezett. az algéri repülőtéren m.sz. benjahia algériai külügyminiszter fogadta a magasrangú csehszlovák vendéget.

bozóttűz

hobart /ausztrália/, 1981. február 3./upi/ - az ausztráliai hobart kisvárosban mintegy negyven ház és üzlet égett le, mivel meggyulladt a várost körülvevő bozót. a mintegy 5 ezer lakos felét a futballpályára kellett kiköltöztetni; miután a szél a városka központja felé terelte a tüzet.

egyházak világtanácsa

genf, 1981. február 3./adm/ - az egyházak világtanácsa a salvadornak nyújtott segítség fokozására szólította fel tagjait. a genfben nyilvánosságra hozott felhívás rámutat: el salvadorban legalább 150 ezer embernek kellett elhagynia otthonát, hogy védelmet találjanak a junta csapatai ellen.

kr már ai

20.12 030281 1588

-.-

sk0074 4 230 mtik2010

spanyol király

madrid, 1981. február 3./mti/ - hívös fogadtatás jellemezte vitoriaiban, az autonóm baszk kormány székhelyén, i.jános károly király baszkföldi látogatásának első napját. a város utvonalaait nem lobogózták fel, sem a spanyol, sem a baszk zászlókat nem tüzték ki. a királyt éljenzők és a herri batasuna szélsőséges nacionalista pártszövetségnek a baszk himnuszt éneklő tagjai között kisebb összetűzések voltak.

a repülőtéren a királyi pár érkezése előtt őrizetbe vették az el alcázar című szélsőjobboldali napilap munkatársát, mert pisztolyt találtak nála.

leh/fe fm

20.18 030281 0608

ce

-.-

sk0075 4 230 mtik2011

usa - salt

washington, 1981. február 3. /mti/ - az egyesült államok külügyminisztériuma kedden valótlannak minősítette azokat az amerikai sajtóértesüléseket, amelyek szerint a kormányzat a salt-1 ellenőrzésével foglalkozó bizottság összehívását kéri a szerződés állítólagos szovjet megsértése miatt.

az értesülést többek között az aviation week című hetilap közölte, azzal vádolva a szovjetuniót, hogy „legalább harminc esetben, megsértette a stratégiai rakétaelhárító fegyverek korlátozásáról intézkedő 1972 évi megállapodást. hasonló híreket az amerikai sajtó az elmúlt években már nem egyszer repített fel, de azok rendre hamisaknak bizonyultak.

william dyess, az amerikai külügyminisztérium szóvivője kedden közölte, hogy washington nem fogja kérni a bizottság rendkívüli összehívását, s nem tud a szerződés megsértéséről. emlékeztetett arra, hogy időről-időre merülnek fel vitás kérdések a salt-1 végrehajtásával kapcsolatban, de ezeket általában tisztázták az évente legalább két alkalommal rendszeresített konzultációkon. a szóvivő szerint az amerikai kormány általánosságban megvizsgálja a salt-szerződésekkel és a fegyverzetkorlátozási tárgyalásokkal kapcsolatos politikáját, s a vizsgálat befejeztéig nem kezdeményez ebben a kérdésben.

br/fe fm ha

20.29 030 281 1293

-.-

sk0076 4 300 mtik2012

weinberger /1.rész/

washington, 1981. február 3. /mti/ - caspar weinberger, az új amerikai hadügyminiszter kedden, első sajtóértekezletén kilátásba helyezte, hogy washington rendszeresíti a neutronfegyvert, izraeli kérés esetén csapatokat küld a közel-keleti országba, fokozza a fegyverszállítást szaúd-arábiának, de a tuszválság elmúltával sem csökkenti haditengerészeti erőit a perzsa-öböl térségében.

a hadügyminiszter, aki a szenátus előtt korábban bírálta carter „következetienségét”, a neutronfegyverek nyugat-európai elhelyezésével kapcsolatban, értesre adta, hogy az új kormányzat

sté

emnek a politikának a felülvizsgálatára készül. a megnövelt sugárhatású és fokozott tömegpusztító erejű neutronfegyver szerinte egyike azoknak a lehetőségeknek, amelyekkel az új adminisztráció „igen nagy valószínűséggel”, élni kíván a nato hadszintéri nukleáris fegyverzetének fejlesztésére

mint ismeretes, az érintett nyugat-európai kormányok három évvel ezelőtt már beleegyezésüket adták az új amerikai tömegpusztító fegyverek elhelyezéséhez, majd a carter-kormányzat, részben a nemzetközi tiltakozó mozgalom hatására visszavonta a tervet. weinberger közölte, hogy a neutron robbanófejek elhelyezése előtt a kormányzat ismét tárgyalni fog a nyugat-európai szövetségesekkel. /folyt./

ha

20.42 030 281 1309

-.-

sk0077 4 300 mtik2013

weinberger /2.rész/

az új kormány „rokonszenvvel tekintene”, egy esetleges izraeli kérésre, hogy amerikai csapatokat állomásoztassanak izrael területén - közölte egy kérdésre válaszolva caspar weinberger, a miniszter azt állította, hogy a maga részéről „sohasem kezdeményezne ilyesmit”, s elismerte, hogy izrael mindaddig ugyancsak vonakodott amerikai szárazföldi erőket engedni területére.

weinberger egy másik bejelentése szerint izrael tiltakozása ellenére növelik az amerikai fegyverszállításokat szaúd-arábiának is. a hadügyminiszter közölte, hogy a szaúd-arábiai olaj védelme érdekében „a lehető leghatékonyabb fegyvereket”, kívánja szállítani ebbe az országba, mindenek előtt hatvan modernizált f-15-ös repülőgépet.

az indiai-óceán térségében állomásozó két amerikai repülőgép-anyahajó vezette flottaegység továbbra is a térségben marad - jelezte .

általánosságban az új hadügyminiszter az összes, carter által csak megkezdett, illetve elvetett fegyverkezési program folytatása mellett érvelt. az mx-rakétákról, amelyek eredeti terv szerinti

sté

kiépítését gazdasági okok miatt az új adminisztráció egy része ellenzi, Weinberger közölte: olyan tervet vizsgálnak, amely szerint a rakétákat nem földalatti folyosókban mozgatnák, hanem az amerikai haditengerészet felszíni hajóin.

br/dj ha

20.49 030281 1331

--

sk0078 4 230 mtik2014

Lengyel kormányrendelet

Varsó, 1981. február 3. /mti/ - a lengyel kormány kedden rendeletet tett közzé arról, hogy mikor járhat egyáltalán bér /és mennyi/ sztrájk-akciókban résztvevő dolgozóknak, alkalmazottaknak.

tekintettel arra, hogy az utóbbi időben többször visszaéltek a sztrájkokkal, valamint a szakszervezetek alapszabályán túlmenő sztrájk-akciókat szerveztek, a kormány szükségesnek tartotta, hogy az új szakszervezeti törvény hatályba lépéséig is szabályozza ezt a kérdést.

a rendelet értelmében február 5-től a sztrájk-akciók résztvevőinek ötven százalékos fizetés jár a munkabeszüntetés időtartamára, de csak azt követően, hogy befejezték a sztrájkot, és kötelezettséget vállaltak a munkabeszüntetés által okozott veszteségek pótlására. a fentiek azonban csak akkor érvényesek, ha a szakszervezet, amelyhez a dolgozó tartozik, alapszabályának megfelelően hirdeti sztrájkot, ha az nem megy túl az alapszabályban rögzített célokon, végül az illetékes munkahelyi vezetőt legalább hét nappal az akció megkezdése előtt írásban értesítették a készülő sztrájkokról.

amennyiben a sztrájkolók nem az említett három feltételnek megfelelően járnak el, távollmaradásuk igazolatlanak minősül, s a sztrájk időtartamára bért egyáltalán nem kaphatnak.

kn/fe ha

20.58 030281 1289

--

sk0079 4 230 mtik2015

francia fegyverkezés

párizs, 1981. február 3. /dpa/ - franciaországnak minden eszközzel fejlesztenie kell nukleáris és hagyományos fegyverzetét, fejtette ki kedden párizsban Robert Galley hadügyminiszter. szerinte a mai világban fennálló veszélyek összetettsége megköveteli a megfelelő ,,védelmet,,.

a hadügyminiszter azt mondta, hogy franciaország védelmének ugyanolyan ,,franciának,, kell maradnia, mint döntési lehetőségének. Galley szerint az elrettentés alapelvein tartható fenn az európai erőegyensúly. fontos azonban az is, hogy legyen franciaországnak továbbra is saját, nemzeti katonai ütőereje.

rp fm ha

21.13 030281 0641

--

sk0080 4 800 mtik2016

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0001-sk0035-ig

budapest, 1981. február 3. /mti/

sk0001 várható

sk0002 irán-irak

sk0003 szegényházi ebéd az iskolákban

sk0004 rövid hírek: ankarai: nato-hadgyakorlat

prága: husák-chissano

rio de janeiro: rekord totonyeremény

madrid: jános károly

sk0005 vorosilov-muzeum moszkvában

sk0006 amerikai külügy /1.rész/

sk0007 amerikai külügy /2.rész/

sk0008 szovjet úrkutatás /1.rész/

sk0009 rövid hírek: cambridge/massachusetts/:szennyezett levegő

anniston /alabama/: mustárgáz

hollywood: oscar-díj

sk0010 bolgár-lengyel párttalálkozó

sk0011 kína - akahata

sk0012 kínai diákok /1.rész/

sk0013 kínai diákok /2.rész/

sk0014 lemp kongresszusi előkészítő bizottság /1.rész/

sk0015 lemp kongresszusi előkészítő bizottság /2.rész/

sk0016 lemp kongresszusi előkészítő bizottság /3.rész/

ll

kül

- 66 -

1981.02.03.

sk0017 peru - ecuador
sk0018 awacs
sk0019 japán tábormok
sk0020 izraeli támadás
sk0021 usa - dél-korea
sk0022 reagan - kissinger
sk0023 kínai provokációk
sk0024 irak-irán - 2.
sk0025 ürrepülő
sk0026 könyv magyarországról
sk0027 rövid hírek: bécs: tartálykocsi
Lisszabon: merénylet
sk0028 rogers
sk0029 salvador- usa-nagykövet
sk0030 spd - brockdorf
sk0031 leszerelési bizottság
sk0032 kina - hollandia
sk0033 a király baszkföldön
sk0034 reagan - la drapeau rouge
sk0035 a bűvös kocka sikere angliában
gi ha

21.59 030281 1487

-. -

sk0081 4 800 mtik2017

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0036-sk0068-ig
sk0036 fülöp herceg nyilatkozata - brit vélemények
sk0037 haig - cdu /1. rész/
sk0038 haig - cdu /2. rész/
sk0039 rövid hírek: montreal: szovjet fotókiállítás
uj-delhi: műholdkövető állomások
addisz-abeba: etiópiai-indiai
sk0040 madridi találkozó
sk0041 nordti utódlása
sk0042 üzbég pártkongresszus
sk0043 időjérés - ndk
sk0044 rövid hírek: uj-delhi: el nem kötelezettek
new york: kínai gyerekek
johannesburg: áradás
sk0045 kongresszusi bizottság, kania /1. rész/
sk0046 kongresszusi bizottság, kania /2. rész/
sk0047 kongresszusi bizottság, kania /3. rész/
sk0048 jugoszláv parlament /1. rész/
sk0049 angola - évforduló
sk0050 jugoszláv parlament /2. rész/
sk

kül

- 67 -

1981.02.03.

sk0051 rövid hírek: hanau/nszk/: pokolgép
new york: embercsempészek
koppenhága: dán kp - rakéták
athén: a hosszú élet titka
sk0052 sziria, libanon, izrael /1. rész/
sk0053 sziria, libanon, izrael /2. rész/
sk0054 chirac elnökjelölt /1. rész/
sk0055 chirac elnökjelölt /2. rész/
sk0056 izraeli választások
sk0057 reagan /1. rész/
sk0058 reagan /2. rész/
sk0059 zsvkov - izvesztyija /1. rész/
sk0060 zsvkov - izvesztyija /2. rész/
sk0061 lengyel fejlemények /részben szerk. táj./
sk0062 tajvani tengeralattjárók
sk0063 forlani - szovjetunió /1. rész/
sk0064 forlani - szovjetunió /2. rész/
sk0065 híreek afganisztánból
sk0066 kambodzsa - határincidensek
sk0067 spanyol kormányválság
sk0068 abuhaszira
gi ha

22.00 030281 1585

-. -

sk0082 4 800 mtik2018

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0069-sk0079-ig
sk0069 rövid hírek: palermó: analfabéta banditák
belfast: mc aliases
Larnaca: hasis
sk0070 gro harlem brundland
sk0071 salvador
sk0072 irán - irak
sk0073 rövid hírek: moszkva: szovjet-jugoszláv
alger: chnoupek algériában
hobart/ausztrália/: bozóttűz
genf: egyházak világtanácsa
sk0074 spanyol király
sk0075 usa-salt
sk0076 weinberger /1. rész/
sk0077 weinberger /2. rész/
sk0078 lengyel kormányrendelet
sk0079 francia fegyverkezés
készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
gi ha főszerkesztő: köves tiber
szerkesztették: pirityi sándor
németh gyula
heltai andrás
- v é g e -
ad

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1981. február 04. kül. szerda

sk0001 4 230 mtik1001

várható

1981. február 4. szerda

alma ata: a kazah kommunista párt xv. kongresszusa

taskent: az űzbég kommunista párt xx. kongresszusa

uj delhi: el nem kötelezett országok koordinációs

irodájának ülése

genf: leszerelési bizottság

lima/quito: harci jelentések

san salvador: belpolitikai helyzet

madrid: európai biztonsági értekezlet

teherán/bagdad: harcok, diplomácia

luanda: a felszabadító harc kezdetének évfordulója

rijad: a perzsa-öböl országai külügyminisztereinek találkozója

km pi

07.00 040281 0579

f 9.05
8